

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE
IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Koraphob Potimu

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต
	กรุงเทพมหานคร
โดย	นายกรภพ โพธิ์มู
สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์การกีฬา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ)
.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กุลพิชญ์ โภไคยอุดม)
.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

กรภพ โพธิ์มู : ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร (NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร.สมบัติ กาญจนกิจ, 92 หน้า.

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ขึ้นไป ที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศในชมรมลีลาศ โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศ โรงเรียนสอนลีลาศ และศูนย์เยาวชน กทม. ที่จัดนันทนาการลีลาศ ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.80 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติทดสอบความแตกต่างค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way analysis of variances) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.37) พิจารณารายด้านได้ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.55) ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.63) ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.49) ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.62) ด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.53) 2) เมื่อเปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) เมื่อเปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) เมื่อเปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลงานวิจัย ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าเพศต่างกันมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาและรายได้ต่อการเลี้ยงชีพต่างกันมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5778416439 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: NEEDS / AGING PEOPLE / DANCE LEADER / RECREATION

KORAPHOB POTIMU: NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE
IN BANGKOK METROPOLIS. ADVISOR: PROF. SOMBAT KARNJANAKIT, Ph.D., 92 pp.

This research was created with the purpose of studying and comparing the needs of recreational dance leaders for aging people in Bangkok Metropolis, classified by gender, education and revenue. The sampling method was multi-stage Sampling, consisted of 400 aging people who have been participated in recreational events in Bangkok. The research adopted the questionnaire as the main research method for the data collection with IOC of 0.80 and coefficient alpha equal to 0.91, therefore, the data analysis was obtained from percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variances, and paring comparison by Scheffe's method.

The results were as follows;

1) The needs of recreational dance leaders for aging people in Bangkok Metropolis were highest in terms of leadership while the needs of knowledge, personality and interpersonal skills, ethics, management, and overall qualities were at high level.

2) The comparison of gender between male and female aging people's needs for recreational dance leaders yielded no difference in all characteristics with statistically significant at 0.05.

3) The comparison of the needs of recreational dance leaders for aging people through various education levels submitted difference in all characteristics with statistically significant at 0.05.

4) The comparison of the needs of recreational dance leaders for aging people through income levels yielded difference in all characteristics with statistically significant at 0.05.

In conclusion, this research represented the needs of recreational dance leaders for aging people in Bangkok metropolis were high, although, genders had no different needs. However, education and income yielded difference in all characteristics with statistically significant at 0.05.

Field of Study: Sports Science

Student's Signature

Academic Year: 2015

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ เอาใจใส่ และติดตามเพื่อให้การทำวิจัยบรรลุตามเป้าหมาย ผู้วิจัยขอกราบและขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย ประธานกรรมการ ดร.กุลพิชญ์ โภโคยอุดม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นนิสิตปริญญาโทที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกตลอดเวลาในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ธิดิพงษ์ สุขดี ที่ให้คำชี้แนะ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งสำหรับ ดร.กิตติพงษ์ โพธิ์มู บิดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภททิยา โพธิ์มู มารดา และพี่สาว ที่ให้กำลังใจและผลักดันให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงทุกท่านที่ช่วยเหลือการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมา และได้กล่าวมาในที่นี้ จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย และประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแต่ครู อาจารย์ ที่ได้ความรู้ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความรู้และเกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
สมมุติฐาน	3
คำสำคัญ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำจำกัดความในงานวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและผู้นำนันทนาการ	6
ความหมายของนันทนาการ	6
นันทนาการเพื่อความบันเทิง	8
นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ.....	9
แนวคิดการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ	9
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	10
ความหมายของผู้นำนันทนาการ.....	11

ทฤษฎีผู้นำกับการเป็นผู้นำนันทนาการ	14
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการลีลาศ.....	15
ลีลาศสำหรับกิจกรรมนันทนาการ	15
ลีลาศผู้สูงอายุ.....	16
ประโยชน์ของการลีลาศเพื่อสุขภาพ	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์และผู้สูงอายุ.....	18
ความหมายของประชากรศาสตร์.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	19
ความหมายของผู้สูงอายุ.....	19
การเปลี่ยนแปลงของวัยสูงอายุ.....	20
แนวคิดความต้องการของผู้สูงอายุ.....	22
ความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ.....	22
ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ.....	22
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
งานวิจัยในประเทศไทย	28
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	30
กรอบแนวคิดการวิจัย	32
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	33
ประชากร.....	33
กลุ่มตัวอย่าง	33
การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้ว นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง	39
ตอนที่ 2 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร	40
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ทั้ง 5 ด้าน ความต้องการผู้นำนันทนาการ ลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร	57
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย.....	60
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุเพศชายกับ เพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร.....	60
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร.....	61
4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร.....	62
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ	68
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	68

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	68
รายการอ้างอิง	69
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
ภาคผนวก ข เอกสารจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	82
ภาคผนวก ค เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	86
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	39
ตารางที่ 2 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้.....	40
ตารางที่ 3 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นผู้นำ.....	41
ตารางที่ 4 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์.....	42
ตารางที่ 5 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	43
ตารางที่ 6 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบริหาร จัดการ.....	44
ตารางที่ 7 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม ทุกด้าน.....	45
ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน.....	46
ตารางที่ 9 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้าน.....	47
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม.....	48
ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของ ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความรู้.....	49
ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของ ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ.....	49

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพประกอบทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์.....	25
--	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาของประชาชนเพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีนั้น หมายถึง ประชาชนทุกคนจะต้องมีสุขภาพอยู่ในระดับดีทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน ซึ่งนั่นหมายความว่า การเป็นกระบวนการที่ใช้กิจกรรมต่างๆ ช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของบุคคลทุกระดับ ทุกเพศและทุกวัย ในช่วงเวลาว่าง (กำโศก เผือกสุวรรณ์, 2538) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรผู้สูงอายุหลังจากการเกษียณอายุ หรือการออกจากงานแล้วจะมีเวลาว่างมากกว่าปกติ หากได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ดีจะช่วยเพิ่มความสุขให้กับชีวิตได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การปฏิบัติกิจกรรมได้จะบ่งบอกว่า ผู้สูงอายุยังมีความสามารถ ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจว่า ตนยังมีความสำคัญ มีคุณค่า และสามารถแสดงบทบาทที่เป็นประโยชน์ เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในทางตรงข้าม ถ้าหากผู้สูงอายุไม่ได้รับการเหลียวแลอาจเกิดเป็นปัญหาทางสังคม เพราะสภาพของชีวิตที่เปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุด้วย (สมนึก กุลสถิตพร, 2549)

วัยสูงอายุ เป็นวัยที่การทำงานของระบบต่างๆ เริ่มเสื่อมถอย ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อลดลง สมรรถภาพทางกายด้านอื่นๆ ก็ลดลงเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการทรงตัวและความอ่อนตัว มักเป็นปัญหาสำหรับผู้สูงอายุ การที่ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อลดลง ย่อมส่งผลให้การทรงตัวไม่ดีเท่าที่ควร มีความเสี่ยงต่อการหกล้ม ซึ่งเป็นสาเหตุของการเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต หรืออาจเสียชีวิตได้ทางด้านสุขภาพจิตมักพบว่าผู้สูงอายุมีความรู้สึกหดหู่ ซึมเศร้า ท้อแท้กับร่างกายที่อ่อนแรงลงไปเรื่อยๆ ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยแห่งการเสื่อมถอย ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นผู้สูงอายุจึงต้องแสวงหาสิ่งต่างๆ มาชดเชย เช่น กิจกรรมนันทนาการ เป็นกระบวนการและวิธีการต่างๆ ที่ช่วยฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลได้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2550) ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงแสวงหาเป็นอย่างยิ่ง กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพ ของบุคคลวัยสูงอายุด้วย (สมบัติ กาญจนกิจ, 2532) ดังนั้นการปรับสภาพจิตใจให้ผู้สูงอายุยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ จากผู้รอบข้าง เช่น การให้ความรัก การดูแลเอาใจใส่ ทำให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจ ซึ่งจะช่วยให้วัยนี้เปลี่ยนความคิด เห็นคุณค่าในตัวเอง และให้ความสำคัญ กับการดูแลสุขภาพ หันมาออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย มีชีวิตชีวา จิตใจแจ่มใส เป็นที่เคารพรักของครอบครัว (วีรวัดน์ คำแสนพันธ์, 2554) กิจกรรมการออกกำลังกาย และกิจกรรมนันทนาการให้แก่ผู้สูงอายุ ประกอบด้วย การฝึกด้วยลีลาศ รำโนราห์ ฤๅษีดัดตนประยุกต์ พบว่าสามารถช่วยทำให้ผู้สูงอายุมีพัฒนาสมรรถภาพทางกายและมีความสุขกับการใช้ชีวิตได้ (ณัฐธร ขุนทอง, 2554; ประสิทธิ์ ปีปทุม 2547; ธัชพล สุขดี และศิริวรรณ สุขดี, 2557) ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมให้ช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงคุณภาพชีวิตในช่วงเวลาว่าง เพื่อก่อให้เกิดเกิดการพัฒนาอารมณ์สุขในทางที่พึงประสงค์ของสังคม

กิจกรรมนันทนาการมีรูปแบบหลากหลาย และเพื่อส่งเสริมให้คนได้เลือกตามความสมัครใจ และต้องการ กิจกรรมนันทนาการมีหลากหลายประเภท มีทั้งแบบ passive เช่น การดูหนัง การฟังเพลง การชมภาพยนตร์ และการชมการแสดงละครเวที เป็นต้น ส่วนแบบ active ได้แก่การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง กิจกรรมนันทนาการการเดินร่า เป็นต้น กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะนอกจากจะเป็นกิจกรรมที่จรรโลงสังคมแล้วยังเป็นกิจกรรมที่พัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย (สมบัติ กาญจนกิจ, 2542)

การลีลาศเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทเดินร่ากิจกรรมหนึ่ง ที่เป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการใช้ในการสังสรรค์ต่างๆ ให้เกิดความสนุกสนาน ได้พบปะผู้คนมากมาย ผู้เต้นได้ออกกำลังกาย ประกอบกับเสียงดนตรี ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีอารมณ์สุนทรีย์ หรือจนถึงการฝึกเพื่อแข่งขันก็ได้ การเต้นจะเต้นเป็นคู่ชาย-หญิง ฝ่ายชายจะเป็นผู้นำให้ฝ่ายหญิงแสดงท่าทางหรือลีลาศต่างๆ ตามจังหวะดนตรี เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ที่เสริมสร้างทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้เกิดความพัฒนาการของระบบกล้ามเนื้อ สร้างเสริมความแข็งแรงอดทนของหัวใจ ปอด กล้ามเนื้อข้อต่อ และกระดูก ระบบประสาท ระบบไหลเวียนโลหิต และระบบต่างๆในร่างกาย ชะลอความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ฝึกความอดทน ส่งเสริมการกล้าแสดงออก ทำให้ชีวิตยืนยาวและมีความสุข อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อรูปร่างสัดส่วนทำให้มีบุคลิกภาพดีอีกทั้งยังเป็นกิจกรรมทางสังคมและเพื่อความบันเทิงโดยเป็นรูปแบบของงานบอล งานสังสรรค์ต่างๆงานฉลองสำเร็จการศึกษาและการแข่งขันและยังที่ได้รับความนิยมอย่างมากในแถบอาเซียน (ธงชัยเจริญ ทรัพย์มณี, 2542; สุพจน์ อินแจง, 2556; สมบัติ กาญจนกิจ, 2557)

องค์กรของรัฐและภาคเอกชนมีหน้าที่ต้องจัดโปรแกรมนันทนาการ แหล่งนันทนาการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุ มนัญญา เอี่ยมบุตร (2554) ได้ทดลองโปรแกรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ณ ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลเมืองบางศรีเมือง จังหวัดนนทบุรี ได้พัฒนากิจกรรมนันทนาการสำหรับสมาชิกเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยผ่านการทดลองโปรแกรมนันทนาการ พบว่ากิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมการเดินร่า (ลีลาศ) สามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยรวม ได้แก่การพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจที่เป็นสุข ส่งเสริมความสัมพันธ์ของครอบครัวและสังคม รวมถึงด้านสิ่งแวดล้อม (มนัญญา เอี่ยมบุตร, 2554) การจัดการนันทนาการสำหรับชุมชนนั้นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งคือ บุคลากรหรือกำลังคนเป็นผู้จัดและดำเนินการ เรียกว่าเป็นผู้นำนันทนาการ ดังนั้น ผู้นำนันทนาการจึงมีบทบาทสำคัญที่จะจัดการนันทนาการให้มีประสิทธิภาพและประหยัด กิจกรรมนันทนาการที่จะจัดขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ จึงควรคำนึงถึงการให้โอกาสผู้สูงอายุมีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อช่วยให้ร่างกายมีความแข็งแรงสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา และยืดอายุการเจ็บป่วยออกไป (สมบัติ กาญจนกิจ, 2542)

ปัจจุบันในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้มีสถานที่ที่เปิดให้บริการกิจกรรมนันทนาการลีลาศอย่างแพร่หลาย ซึ่งผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมการจัดนันทนาการลีลาศ ทั้งในหน่วยงานของตนเองและหน่วยงานภายนอก เพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ให้ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพ

ชีวิตมากขึ้น ดังนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ และช่วยส่งผลให้การนำกิจกรรมลีลาศสำหรับผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมนันทนาการลีลาศได้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษา 5 องค์ประกอบของผู้นำนันทนาการ ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความเป็นผู้นำนันทนาการ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารจัดการ (เทพประสิทธิ์ กุศลวีชัย ,2556 ; สมบัติ กาญจนกิจ, 2542) เพื่อทราบถึงข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการการสอนลีลาศสำหรับผู้สูงอายุและสามารถนำไปพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำนันทนาการลีลาศให้ดีขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัยและช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการให้ผู้สูงอายุของประเทศไทยที่กำลังก้าวสู่สังคมสูงอายุต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครตามตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา รายได้เพื่อการเลี้ยงชีพ

สมมุติฐาน

1. เพศของผู้สูงอายุต่างกันมีความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศแตกต่างกัน
2. ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุต่างกันมีความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศแตกต่างกัน
3. รายได้ต่อการเลี้ยงชีพของผู้สูงอายุต่างกันมีความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศแตกต่างกัน

คำสำคัญ

ลีลาศผู้สูงอายุ, นันทนาการผู้สูงอายุ, ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศ, ผู้นำนันทนาการลีลาศ

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครโดยตัวแปรต้นได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อการเลี้ยงชีพ ตัวแปรตาม คือ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้านประชากร ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมลีลาศในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้านพื้นที่ เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ชมรมลีลาศ โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศ โรงเรียนสอนลีลาศ และศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ที่จัดนันทนาการลีลาศ

ด้านเวลา ศึกษาตั้งแต่ช่วง เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2559

คำจำกัดความในงานวิจัย

1. **ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศ** หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครที่มีความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศ โดยแบ่งตามคุณลักษณะเป็น 5 ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความเป็นผู้นำนันทนาการ 3) ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 5) ด้านการบริหารจัดการ

2. **ด้านความรู้** หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้นำนันทนาการลีลาศในด้านทักษะลีลาศ ด้านความรู้ผู้สูงอายุ

3. **ด้านความเป็นผู้นำนันทนาการ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในฐานะผู้นำนันทนาการลีลาศ เพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ตลอดจนมีแนวทางการแก้ไขปัญหาได้

4. **ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ผู้นำนันทนาการลีลาศทางกายและ วาจา ได้แก่ ความสุภาพอ่อนโยน ความรอบคอบ ความมานะพยายาม ความร่าเริงแจ่มใส ความเชื่อมั่นในตนเอง และพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความสามารถเข้ากับผู้อื่น ติดต่oprสานงานกับผู้อื่นได้ดีสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของอื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน และมีกริยามารยาทเรียบร้อย

5. **ด้านคุณธรรมจริยธรรม** หมายถึง พฤติกรรมของผู้ผู้นำนันทนาการลีลาศ ที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบ มีความเมตตา การมีความรักและศรัทธาต่ออาชีพ การมีความซื่อสัตย์และการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

6. **ด้านการบริหารจัดการ** หมายถึง กระบวนการการมุ่งสู่เป้าหมายของหน่วยงานที่จัดกิจกรรมนันทนาการลีลาศสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างมีอย่างมีประสิทธิภาพ

7. **ผู้นำนันทนาการลีลาศ** หมายถึง ผู้สอนลีลาศต่อกลุ่มผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครอันจะส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสังคมที่สนุกสนานร่าเริงเบิกบาน รวมถึงกระบวนการบริหารในการสอนลีลาศ

8. **ผู้สูงอายุ** หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่เข้าร่วมกิจกรรมลีลาศในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
2. สามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนาวิชาชีพด้านผู้นำนันทนาการลีลาศ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพ ผู้นำนันทนาการลีลาศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยหัวข้อเรื่อง ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้
นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการและผู้นำนันทนาการ
2. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการลีลาศ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์และผู้สูงอายุ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและผู้นำนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

เอ็ดริงตัน และคณะ (Edginton, et al, 2003) กล่าวถึง Recreation มาจากภาษาละติน 2 คำ ดังนี้ คำแรก “Recreatio” หมายถึง การทำให้มีชีวิตชีวา (Refresh) คำที่สอง “Recreate” หมายถึงฟื้นฟูซ่อมแซม (Restore) ในภาษาอังกฤษ Re-create หมายถึงทำให้เกิดใหม่ ทำให้สดชื่น

เจ็นคินส์ และ พิกแกรม (Jenkins and Pigram, 2003) กล่าวถึง Recreation ตามภาษาอังกฤษในช่วงต้นศตวรรษที่ 16 ว่า คำว่า “RECREATION” เน้นคำที่หมายถึง การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (Re-creation) การเกิดใหม่ (Rebirth) การกระทำที่สร้างสรรค์ / ใหม่ (Action of creative, a new) ในปัจจุบัน Recreation บ่อยครั้งใช้แทนคำประสบการณ์การนันทนาการการเล่น ประสบการณ์การใช้เวลาว่างการผ่อนคลาย กีฬา หรือประสบการณ์การท่องเที่ยว Recreation หมายถึง กิจกรรมทั้งการเป็นฝ่ายกระทำ (Active) และถูกกระทำ (Passive) ให้สนุกสนานทั้งในร่ม (Indoor) และกลางแจ้ง (Outdoor) ที่เกิดขึ้นในเวลาว่าง ไม่ใช่เวลาทำงาน (On-work time)

คำว่า นันทนาการ มาจากคำว่า นันท หรือ นันทนะ เป็นคำนาม หมายถึง ความสนุก ความยินดีความรื่นเริง เมื่อนำมาสนธิกับคำว่า อาการ จึงเป็นคำใหม่ขึ้นว่า นันทนาการ ซึ่งหมายถึงลักษณะอาการของความสนุกสนานร่าเริง ความพึงพอใจและการมีความสุข จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) หมายถึง กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่างเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด การสราญใจ

ดารณีย์ ศรีสวัสดิ์กุล (2546) กล่าวถึงความหมายของนันทนาการไว้อย่างหลากหลายในความหมายหนึ่ง นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในเวลาว่างโดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งความสนุกสนาน หรือความสงบสุขและกิจกรรมนั้น ๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สมัครใจ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปหัตถกรรม กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก การละคร ดนตรี นันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง เป็นต้น

ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ (2548) ได้ศึกษาความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เสนอแนะว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีส่วนร่วมในนันทนาการที่บุคคลและสังคมมีความสนใจและความต้องการเลือกกิจกรรมการใช้เวลาว่าง เพื่อให้เกิดประสบการณ์และคุณภาพชีวิตได้นั้น ขึ้นอยู่กับบุคคล ตลอดจนบุคลิกภาพ ลีลาชีวิต และเป้าหมายของเขาเหล่านั้น ได้แก่

1. เพื่อความสนุกสนานร่าเริง (Fun and Enjoyment)
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life)
3. เพลิดเพลินธรรมชาติ เกี่ยวกับทัศนียภาพ ทิวทัศน์ที่งดงามตระการตา ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากธรรมชาติเรียนรู้พื้นที่ของธรรมชาติที่ยังไม่ได้พัฒนา
4. เพื่อสมรรถภาพทางกาย

5. เพื่อลดความเครียด เกี่ยวกับความเครียดทางจิตใจ อารมณ์ สิ่งแวดล้อม เลี้ยงกิจวัตรประจำวัน
6. หนีจากความแออัด หาคความสงบ จากการรบกวน หาคความสงบ แยกตัวเองอยู่กับป่าธรรมชาติ
7. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง-เป็นการเรียนรู้ทั่วไป-เพื่อการค้นหาบุกเบิก-เรียนรู้ภูมิทัศน์ท้องถิ่น
8. เพื่อรับรู้คุณธรรมและสัจธรรม-ใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนอยู่กับครอบครัวคนใกล้ชิด
9. เพื่อความเป็นอิสระและความเป็นส่วนตัว
10. เพื่อรู้จักครอบครัวในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ
11. เพื่อคุณธรรม คุณค่าของบุคคลและน้ำใจไมตรี
12. อยากประสบความสำเร็จ เป็นการสร้างความมั่นใจและเชื่อถือตนเอง ได้รับการยอมรับทางสังคม ได้พัฒนาทักษะ ได้ทดสอบความสามารถ ได้ความตื่นตัวสนใจ
13. เพื่อพักผ่อนกาย
14. เพื่อเป็นผู้สอนและแนะนำที่ดี
15. ได้รับการท้าทายและกิจกรรมเสี่ยงภัย
16. เป็นการลดและป้องกันความเสี่ยงอันตราย
17. เพื่อได้รู้จักเพื่อนใหม่
18. ได้สะท้อนภาพชีวิตของบรรพบุรุษที่อยู่ใกล้ธรรมชาติมาก่อน

บุญรักษา ประเสริฐ (2552) กล่าวถึงความหมายนันทนาการว่าหมายถึง กิจกรรมที่ทำในเวลาว่างของบุคคล ซึ่งเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ โดยมีความพอใจหรือความสุขเป็นมูลเหตุเบื้องต้นในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ และกิจกรรมนั้นไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งกฎหมายของบ้านเมือง และทำให้เกิดการพัฒนา หรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขกลับคืนสู่สภาวะปกติ

สุนทร ตันโพธิ์ (2553) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึงกิจกรรมที่บุคคลกระทำหรือเข้าร่วมในเวลาของตนเองว่างจากภารกิจการประจำด้วยความสมัครใจและได้รับความพึงพอใจจากกิจกรรมที่ทำ ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและกฎหมายบ้านเมือง กิจกรรมที่ทำทำให้พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคมเมือง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสุขภาพร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เกิดความสนุกสนาน ร่าเริง ทำให้ลดความเครียด คลายความเมื่อยล้าสร้างความสดชื่นขึ้นมาใหม่และเป็นการเพิ่มทักษะให้มีความชำนาญมากขึ้น

สมบัติ กาญจนกิจ (2557) นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่นหรือการสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่ เป็นความหมายเริ่มแรกที่ได้มีการอธิบายว่า การที่บุคคลได้รับประทานอาหารเข้าไปแล้วเปลี่ยนเป็นพลังงานแรงขับภายใน จะทำให้เขาต้องใช้พลังงานของรูปแบบของการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรมต่างๆแล้วก่อให้เกิดการเหนื่อย เมื่อยล้า ดังนั้น บุคคลจึงต้องการนันทนาการเพื่อสร้างพลัง

ขึ้นมาใหม่หรือสร้างความสดชื่นขึ้นมาอีกครั้ง หรือการที่บุคคลมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ เพื่อสร้างความสดชื่นและพลังงานขึ้นมาใหม่ในรูปแบบของการเล่น การแสดงออกในด้าน กีฬา ดนตรี ศิลปะ งานอดิเรกหรือไปท่องเที่ยว

จากนิยามความหมายของนันทนาการ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปว่า นันทนาการหมายถึง กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะได้รับการผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทั้งทางด้าน ร่างกายและจิตใจ สามารถกระทำหรือเข้าร่วมในเวลาว่าง กิจกรรมนั้นที่ทำให้พัฒนาประสิทธิภาพ และคุณภาพชีวิตของบุคคล ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสุขภาพร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เกิด ความสนุกสนาน ร่าเริง ทำให้ลดความเครียด คลายความเมื่อยล้าสร้างความสดชื่นขึ้นมาใหม่

นันทนาการเพื่อความบำบัด

นันทนาการเพื่อความบำบัดในสังคมปัจจุบันชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเมืองเต็มไปด้วย ความหวัง และความหมาย คนทุกระดับวัยตั้งแต่เด็ก วัยผู้ใหญ่ ตลอดจนคนสูงอายุ ต่างก็มีความ ต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างและปรุงแต่งคุณภาพชีวิต เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ คือ การพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานพึงพอใจ และความสุขทางใจสงบ บุคคลทุกคนควร จะได้รับสิทธิในการแสดงออก และเสรีภาพในขอบเขตของสังคมประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม โปรแกรม นันทนาการเพื่อการบำบัดได้รับความสนใจเป็นเรื่องที่กล่าวถึงอยู่เสมอในสังคม การให้ นันทนาการแก่คนป่วย คนพิการ และผู้สูงอายุ ถือเป็นหน้าที่โดยตรงของสถาบันที่อยู่ตามเมืองที่เจริญ ในเป็นการจัดนันทนาการในโรงพยาบาล จัดเป็นแนวคิดที่ไม่เหมาะสมอีกต่อไป ได้มีการยอมรับกันว่า ผู้พิการทางปัญญาหรือคนพิการทางร่างกายอื่นเป็นจำนวนมากนั้นอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่าอยู่ใน ศูนย์บำบัดรักษาตามเมืองใหญ่ เพราะพวกเขาเหล่านั้นก็มีความต้องการนันทนาการสูงเท่าๆกัน ยิ่งกว่านั้นตามหน่วยงานด้านนันทนาการ และวอลนุทยานของเทศบาลก็เริ่มยอมรับความรับผิดชอบ อย่างเต็มที่ในการจัดให้มีโครงการพิเศษสำหรับคนพิการโดยปกติจะอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรม สำหรับคนกลุ่มที่มีขีดจำกัดเฉพาะอย่างเช่น คนตาบอด คนพิการร่างกาย หรือคนพิการทางปัญญา หน่วยงานอาสาสมัครก็เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่โดยเน้นการจัดโครงการพิเศษ การกีฬาสำหรับคน กลุ่มพิเศษ การเข้าค่ายของคนกลุ่มพิเศษ เป็นต้นในที่สุดแนวคิดเรื่อง การบริการนันทนาการเพื่อการ บำบัด (Therapeutic Recreation) ได้นำมาใช้ทั้งในโรงพยาบาล และการศึกษาวิจัยกันอย่าง กว้างขวางในรูปแบบของความคิดวิธีบำบัดและการจัดตั้งชุมชนขึ้นมา ความท้าทายที่สำคัญที่สุด สำหรับในปัจจุบันนี้คือ การทำให้ชีวิตของคนสูงอายุที่อยู่ตามชุมชนสุขเหมือนเป็นรางวัลชีวิต มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันความพิการ การถอนตัวออกจากสังคมและเรื่องเข้าสถานบำบัดพักฟื้นต่างๆ หน่วยงานเพื่อคนสูงอายุควรได้ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐและชุมชนต่างๆ ในการพัฒนาโปรแกรม สำหรับผู้สูงอายุ (สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ, 2553)

จากนิยามความหมายของนันทนาการเพื่อความบำบัด ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปว่า การอาศัยกิจกรรมด้านนันทนาการโดยเฉพาะเพื่อการดูแลรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ของคนพิการและผู้สูงอายุด้วยโปรแกรมและกิจกรรมนันทนาการที่ได้จัดขึ้นตามความเหมาะสมกับ ความต้องการของกลุ่มประชากรนั้นๆ

นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

สมบัติ กาญจนกิจ (2533) นันทนาการเป็นกระบวนการที่ใช้กิจกรรมต่างๆ ให้ช่วยเสริมสร้างและปรับปรุงคุณภาพชีวิต ของบุคคลทุกเพศและทุกวัย ในช่วงเวลาว่าง เพื่อการพัฒนาอารมณ์สุข ในทางที่พึงประสงค์ของสังคม ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยแห่งการเสื่อมถอยทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม และ สติปัญญา ดังนั้นผู้สูงอายุจึงต้องการแสวงหาสิ่งต่างๆ มาชดเชย เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการและวิธีการที่ช่วยฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลได้ ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงแสวงหาเป็นอย่างยิ่ง กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุนั้น จะต้องเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพของบุคคลวัยสูงอายุด้วย

แนวคิดการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ

วรรณนิภา บุญระยอง (2540) แนวคิดนี้มองว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งในสังคม ซึ่งมีพลังความคิดมีความสามารถและมีประสบการณ์สูงในการพัฒนาตนเองและสังคมส่วนรวม แนวคิดนี้อาจกล่าวได้โดยสรุปดังนี้ คือ

1. ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ควรจะได้รับคามยกย่องนับถือ และการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
2. ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ควรจะต้องได้รับการดูแลและการเอาใจใส่ในด้านสุขภาพพลานามัยและการใช้ความรู้ ประสบการณ์ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. ผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ต้องมีโอกาสเข้าทำงานและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมตามกำลังความสามารถและความต้องการของตน

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ทำให้เกิดมีความเชื่อในศักยภาพของผู้สูงอายุออกมาในเรื่องการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ โดยการนำเอาทฤษฎีกิจกรรม (Activity Theory) (สุรกุล เจนอบรม, 2534) มาใช้อธิบายและสนับสนุนความเชื่อดังกล่าวด้วยดังนี้คือ

โดยทั่วไปแล้ว กิจกรรม (Activity) นั้น หมายถึงการที่บุคคลพอใจและกระทำการต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตน ทฤษฎีกิจกรรมนั้นมีความเชื่อว่ากิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับกลุ่มคนทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยสูงอายุ เนื่องมาจากกิจกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้สุขภาพของผู้สูงอายุดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ กิจกรรมจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในชีวิต ทั้งนี้เพราะการที่ผู้สูงอายุได้มีกิจกรรมใดๆ ก็ตามนั้นหมายถึงผู้สูงอายุนั้นได้มีสถานภาพและบทบาทที่อยู่ในระดับหนึ่งในสังคม จากการที่ผู้สูงอายุได้มีสถานภาพและบทบาทเหล่านั้นทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าคุณค่ายังเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับจากสังคม สามารถที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมได้โดยไม่ใช่ผู้ไร้บทบาท

จากนิยามความหมายของนันทนาการผู้สูงอายุ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปว่า นันทนาการเป็นกระบวนการที่ใช้กิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยเสริมสร้าง และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุได้มีความพึงพอใจในชีวิตของตนเองและรู้สึกว่าคุณค่ายังเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมได้อีกต่อไป

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

สมบัติ กาญจนกิจ (2557) กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุควรเป็นกิจกรรมเบาๆ ที่ผู้สูงอายุเลือกทำตามความต้องการ หรือผู้ดูแลผู้สูงอายุจัดให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่

1. กิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การร่วมในงานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล งานของเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังเข้าร่วมอยู่ นอกจากนั้นผู้สูงอายุบางส่วนยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมหรือกลุ่ม เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มศาสนา ซึ่งผู้สูงอายุเองเห็นด้วยว่ามีความจำเป็นที่ผู้สูงอายุควรเข้าสังคมพบปะกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคมบ้าง โดยเฉพาะการพบปะพูดคุยกับลูกหลานญาติ เพื่อนฝูง ตลอดจนการดูโทรทัศน์กับครอบครัว ศึกษาปฏิบัติธรรม และปลูกต้นไม้กับครอบครัวหรือเพื่อนร่วมวัยเดียวกัน

2. กิจกรรมการออกกำลังกาย เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ผู้สูงอายุซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายจากความเสื่อมจึงจำเป็นต้องออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพและพิการของอวัยวะต่าง ๆ เช่น กล้ามเนื้อและข้อต่อต่าง ๆ ปวด และหัวใจ เป็นต้น การออกกำลังกายยังช่วยให้ร่างกายคล่องตัว ไม่หกล้มง่าย และไม่อ่อนเกินไป ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน ไขมันในเลือดสูง หรือความดันโลหิตสูง นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้สูงอายุได้ลดความเครียด และทำให้สมรรถภาพทางเพศดีขึ้นด้วย

3. กิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางไกลในโลกกว้าง การท่องเที่ยวในเมืองไทยทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด การเป็นมัคคุเทศก์หรือไกด์บรรยายในการท่องเที่ยว การเขียนหนังสือคู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ของชีวิต เสริมสร้างความคิดให้ก้าวไกล ทำให้ชีวิตไม่ต้องอยู่กับที่ตลอดเวลา

4. กิจกรรมงานอดิเรกเช่น การทำงานฝีมือ งานเย็บปักถักร้อย ทอผ้า ทำหุ่น ทำอาหารคาวหวาน งานวาดภาพ ฟ้อนรำหรือเต้นรำ ร้องเพลง งานช่างไม้ และการจัดสวน เป็นต้น กิจกรรมงานอดิเรกนี้เป็นการทำงานที่ตนรักชอบ และประสงค์ที่จะทำต่อไปเพื่อความผ่อนคลาย ความบันเทิงให้กับชีวิตตนเอง บางครั้งรู้สึกอิ่มเอมและพึงพอใจกับผลงานที่ได้รับ เช่นงานฝีมือต่าง ๆ และยิ่งเป็นสุขใจมากยิ่งขึ้นเมื่อได้มอบสิ่งที่เป็นงานฝีมือเหล่านั้นแก่ลูกหลานญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง ซึ่งงานอดิเรกนี้บางครั้งทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสได้บำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร การเป็นวิทยากรในการอบรมวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อไป ทำให้มีการดำรงสืบทอดศิลปะ วัฒนธรรม อันดีงามของท้องถิ่นและของชาติสืบไป

ผู้วิจัยสรุปว่า นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ควรเป็นกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมเบาๆ ไม่หักโหมหรือแข่งขัน แต่ควรเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรม อันได้แก่ กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพและพิการของอวัยวะต่าง ๆ กิจกรรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมงานอดิเรก

ความหมายของผู้ดำเนินบทบาท

กาโชค เผือกสุวรรณ (2538) ให้คำจำกัดความของผู้ดำเนินบทบาทไว้ว่า ผู้ดำเนินบทบาทคือบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่มีอิทธิพลของกลุ่มสมาชิก อันจะส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาอารมณ์จิตใจและสังคมที่สนุกสนาน ร่าเริง เบิกบาน โดยอาศัยกระบวนการต่างๆของกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อไปสู่เป้าหมาย ผู้ดำเนินบทบาทมีหน้าที่ดังนี้

1. จัดอำนวยการนันทนาการวางแผนและวางนโยบายดำเนินกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบโครงการนันทนาการ

2. แนะนำให้ความรู้เชิงปฏิบัติเชิงวิชาการแก่ผู้นำระดับต่างๆรวมทั้งสมาชิกของกลุ่ม
3. สอนแนะนำกิจกรรมทักษะด้านนันทนาการให้กับสมาชิกกลุ่มสม่ำเสมอ
4. อำนวยความสะดวกและจัดหาเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
5. ดูแลรักษาอุปกรณ์ต่างๆให้มีสภาพดีใช้ได้ทุกโอกาส
6. ดูแลและรักษาความปลอดภัยผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการ
7. เป็นที่ปรึกษาพึ่งพาได้ของสมาชิก

ผู้ดำเนินบทบาทมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์และหน้าที่ในการนำกิจกรรมนันทนาการต่างๆมากมาย จากการศึกษาแนวคิดของ เกย์ตัน (Guyton, 1969) ได้กล่าวถึงบุคลิกลักษณะที่ทำให้บุคคลมีความน่าสนใจไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. มีความปรารถนาแรงกล้าที่จะทำอะไรให้ประสบผลสำเร็จหากเขามีความกระตือรือร้นไม่จำกัดอันเป็นแรงขับพลังงานการกระตุ้นจูงใจความทะเยอทะยาน
2. มีความเพียรพยายามสามารถเอาชนะอุปสรรคที่ขวางกั้นได้
3. มีความกล้าที่จะเริ่มต้นทำอะไรหนึ่งสิ่งใด
4. มีความศรัทธาต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อองค์กรธุรกิจ
5. มีความซื่อสัตย์มั่นคงแม้จะใช้เวลานานกว่าจะประสบความสำเร็จได้
6. มีความคิดสร้างสรรค์ค้นหาสิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ
7. มีความยุติธรรมไม่คำนึงถึงพรรคพวก
8. มีความสามารถมองเห็นสิ่งรอบตัวด้วยความถูกต้องแม่นยำ
9. มีความยืดหยุ่นสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็น
10. มีวินัยแห่งตนสามารถบังคับควบคุมตนเองได้
11. มีความแน่วแน่เด็ดขาดกล้าตัดสินใจ
12. มีความจำดีจำสิ่งต่างๆได้แม่นยำ

ศิริพงษ์ ศรีชัยธรรมรัตน์ (2542) กล่าวว่า คุณสมบัติของผู้นำที่ดี ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) การเป็นผู้นำความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ความรู้ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงเฉพาะความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่เท่านั้น แต่รวมถึงการเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ ด้วย การจะเป็นผู้นำที่ดี จึงต้องเป็นผู้รอบรู้ ยิ่งรอบรู้มากเพียงใด ฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็ยิ่งมั่นคงมากขึ้น
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ (Human relations) คือ ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หมายถึง การติดต่อไปไม่ว่าเป็นกิริยา หรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี ผู้นำที่จะต้องรู้จักประสานความคิดประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศทุกวัย ทุกระดับการศึกษาได้
3. มีความยุติธรรม (Fairness) ผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักของความถูกต้องหลักแห่งเหตุผล และความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการ หรือปฏิบัติงานด้วยจิตที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียงไม่เล่นพรรคเล่นพวก
4. ความรับผิดชอบ คือ การรู้จักภาระหน้าที่และทำงาน หรือดำเนินการตามภาระหน้าที่ให้บังเกิดผลลัพธ์มากที่สุด ความรับผิดชอบกับการตรงต่อเวลาเป็นคุณสมบัติคู่กัน

สมบัติ กาญจนกิจ (2542) กล่าวว่า การจัดการนันทนาการสำหรับชุมชนนั้นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การจัดบุคลากร ทั้งนี้เพราะบุคลากร หรือกำลังคน เป็นผู้จัดและดำเนินการผู้จัดการหรือผู้บริหารเรียกว่าเป็น ผู้นำนันทนาการ ผู้นำนันทนาการจึงมีบทบาทสำคัญที่จะจัดการนันทนาการให้มีประสิทธิผลประสิทธิภาพ และประหยัดดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะสรุปลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำนันทนาการ ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้มีความรอบรู้ในเรื่อง
 - 1.1 นันทนาการชุมชน
 - 1.2 นันทนาการธุรกิจการค้า
 - 1.3 นันทนาการอาสาสมัคร
 - 1.4 แหล่งนันทนาการ
 - 1.5 การจัดการและการบริหารงาน
 - 1.6 การวัดและประเมินผล
2. ด้านความเป็นผู้นำกิจกรรม
 - 2.1 สามารถเลือกและตั้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้เหมาะสม
 - 2.2 สามารถกำหนดแนวคิดรอบยอดของกิจกรรมที่จะกระทำ
 - 2.3 สามารถจัดทำโครงการระยะสั้นและระยะยาวโดยมีแผนงาน
 - 2.4 สามารถให้แรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมมีความสนใจและได้แสดงออก
 - 2.5 สามารถสาธิตและอธิบายกิจกรรมได้ชัดเจนถูกต้อง

3. ด้านบุคลิกภาพ

- 3.1 กระฉับกระเฉงว่องไวและเฉลียวฉลาด
- 3.2 มีท่าทางสง่าผ่าเผยยิ้มแย้มเป็นมิตร
- 3.3 มีมารยาทสุภาพเรียบร้อยทั้งกายวาจาใจ
- 3.4 รู้จัดวางตัวได้ถูกต้องและเหมาะสมถูกต้องกาลเทศะ
- 3.5 มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม
- 3.6 มีคุณธรรมและจริยธรรม
- 3.7 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4. ด้านบริหาร

- 4.1 รู้จักการวางแผนการบริหารและจัดการองค์การ
- 4.2 รู้จักการบริหารงานบุคคลการพัฒนาบุคลากร
- 4.3 รู้จักการบริหารการเงิน
- 4.4 รู้จักการบริหารงานพัสดุครุภัณฑ์
- 4.5 รู้จักการบริหารงานซ่อมบำรุง

5. ด้านความสามารถพิเศษ

- 5.1 มีความสามารถในการใช้เครื่องพิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์
- 5.2 มีความสามารถในการใช้เครื่องสำนักงาน
- 5.3 รู้เรื่องกฎหมายแรงงาน
- 5.4 มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสาร

อเนก หงษ์ทองคำ (2542) ผู้นำนันทนาการที่ดีคือบุคคลที่มีความสามารถนำกิจกรรมนันทนาการได้ประสบความสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของกลุ่มสมาชิกเป็นที่ยอมรับให้ความเชื่อถือนักและศรัทธานอกเหนือจากองค์ประกอบของความรู้ความสามารถของผู้นำแล้วองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งคือคุณลักษณะของผู้นำซึ่งประกอบด้วย

1. ลักษณะทางกายรูปร่างบุคลิกสง่างามการแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกิจกรรมสถานที่โอกาสดูดีเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ใกล้ชิด
 2. ลักษณะทางจิตใจและอารมณ์ประกอบด้วย
 - 2.1 จิตใจแน่วแน่มั่นคง
 - 2.2 มองแต่ในแง่ดี
 - 2.3 รู้จักปรับตัวเอง
 - 2.4 รู้จักควบคุมตนเอง

- 2.5 มีความกระตือรือร้น
- 2.6 มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
- 2.7 มีอารมณ์ขัน
- 2.8 มีโลกทัศน์กว้าง
- 2.9 มีความเข้าใจคน

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2556) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการและการนำกิจกรรมอย่างดี โดยได้รับการอบรมศึกษาโดยตรงจากหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง
2. มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานและแสวงหาความรู้และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. มีทักษะหรือประสบการณ์ในกิจกรรมมาแล้ว
4. มีอารมณ์มั่นคงและอารมณ์ขันบางขณะ
5. มีความสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์
6. มีความเชื่อมั่นตัวเอง
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับบุคคลได้ทุกเพศทุกวัย
8. มีความเป็นนักประชาธิปไตย รักความยุติธรรม
9. เป็นผู้ตรงต่อเวลา รับผิดชอบในหน้าที่
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
11. มีจิตวิทยาดี เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ มีจิตสำนึกหรือสัญชาตญาณในการป้องกันอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุ

จากนิยามความหมายของผู้นำนันทนาการดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปว่า ผู้นำนันทนาการเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มอันจะส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมที่สนุกสนานร่าเริงเบิกบานโดยอาศัยขบวนการการจัดกิจกรรมเป็นสื่อเพื่อไปสู่เป้าหมาย

ทฤษฎีผู้นำกับการเป็นผู้นำนันทนาการ

ยุก์ล (Yukl ,1997) ทฤษฎีภาวะผู้นำทีอาร์ซี (TRC Leadership Theory) เรียกทฤษฎีที่เขาพัฒนาขึ้นด้วยตัวอักษรย่อ TRC ซึ่งมาจาก Task-Relations-Change ที่เป็นพฤติกรรมของผู้นำแต่ละด้านมีความสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพของผู้นำในยุคที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงปัจจุบันได้แก่

1. พฤติกรรมที่มุ่งงาน (Task-oriented behavior) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้สำเร็จการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพการรักษาความมั่นคงและเชื่อมั่นเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรมโดยมีพฤติกรรมหลักของผู้นำที่ใช้ได้แก่การวางแผนการจัดกลุ่มรวมถึงพฤติกรรมที่เรียกว่ามุ่งกิจสัมพันธ์ (Initiation structure)

2. พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (Relations-oriented behavior) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงความสัมพันธ์และช่วยเหลือผู้อื่นโดยเน้นความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม การเพิ่มความพึงพอใจในงานแก่ผู้ร่วมกิจกรรมมากขึ้นโดยมีพฤติกรรมหลักของผู้นำที่ใช้ได้แก่การให้การสนับสนุนการปรับปรุงพัฒนาการให้การยอมรับการให้คำปรึกษากิจกรรมในกลุ่มนี้มีความคล้ายคลึงกับด้านพฤติกรรมที่มุ่งเน้นมิตรสัมพันธ์ (Consideration)

3. พฤติกรรมที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง (Change-oriented behavior) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์การปรับตัวให้เข้าการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ของกระบวนการและของการบริการโดยมีพฤติกรรมหลักของผู้นำที่ใช้ได้แก่การตรวจสอบอย่างละเอียดและแปลความหมายเหตุการณ์ภายนอกการกระตุ้นส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดความอยากทดลองและการสร้างพันธมิตรเพื่อให้การสนับสนุนและเข้าร่วมการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยสรุปว่า ทฤษฎีผู้นำกับการเป็นผู้นำนั้นหนทางการเป็นพฤติกรรมของผู้นำแต่ละด้านมีความสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพของผู้นำในยุคที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงปัจจุบัน ประกอบไปด้วยพฤติกรรมที่มุ่งงาน พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ และพฤติกรรมที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลง

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการลีลาศ

ลีลาศสำหรับกิจกรรมนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2557) การเต้นรำนั้นเป็นกิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงของมนุษย์ในความสามารถที่จะเคลื่อนไหว ซึ่งทำทางต่างๆ ถูกใช้ในสัญลักษณ์ของกิจกรรมในชีวิตมนุษย์และวัฒนธรรม การเต้นรำเป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ความสุข ความเสียใจ ความรัก สงคราม การบูชา การเคลื่อนไหว เป็นทั้งการแสดงกิริยาแบบรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ที่มาจากการตอบสนองภายในต่อสัญชาตญาณ

การเต้นรำ เป็นการเคลื่อนไหวอย่างเป็นชุด ที่แสดงถึงปฏิกริยาตอบสนองการกระตุ้นจากภายในหรือภายนอก ดังนั้น การเคลื่อนไหวปกติมนุษย์ก็เป็น การเคลื่อนไหวที่นำมาใช้ในการเต้นรำด้วย เช่นการกระโดด การหัน การยืดตัว การย่อตัว การหมุน การยกขึ้น การสไลด์ เป็นต้น

การเต้นรำได้พัฒนาการหลายทาง แต่จากการตรวจสอบทำให้ทราบว่า การเต้นรำเป็นการแสดงพื้นเมืองหรือการแสดงที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ทำให้เราทราบถึงพัฒนาการการเต้นรำ ในตอนต้นขึ้นเพื่อบรรยายปรากฏการณ์ต่างๆเช่น การตกของพระอาทิตย์ การขึ้นของพระจันทร์ การล่าสัตว์ และพิธีการต่างๆ ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาไร่บ่าพื้นเมืองอเมริกันจะเป็นที่นิยมในวัฒนธรรมของหลายชนชาติ เพื่อแทนเหตุการณ์ทางสังคมหลายอย่าง เช่น การเก็บยุงข้าว การเก็บเกี่ยวร่วมกัน และพิธีเฉลิมฉลองหัวหน้าใหม่ ไร่บ่าพื้นบ้านได้มีการนำเอามาจากศิลปะพื้นฐานเป็นทักษะการแสดงชั้นสูงที่เรียกว่า “ ศิลปะการแสดงพื้นฐาน ” การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ นำมาซึ่งรูปแบบใหม่ทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการเต้นรำและนักดนตรีเริ่มมีการสร้างการแสดงและการสอน ผลจากการสร้างนี้ทำให้นักวิทยาศาสตร์หลายคนได้หันมาศึกษาเรื่องการเต้นรำและการเคลื่อนไหวแสดงออก ต่อมา การ

เต้นรำจึงได้พัฒนาเป็นการแสดงศิลปะซึ่งมีมาตรฐานและหลักเกณฑ์มากขึ้น และได้รับความนิยมเพิ่มอย่างมาก โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการนันทนาการลีลาศนั้น สมบัติ กาญจนกิจ (2557) ได้กล่าวว่า การลีลาศ (Ballroom Dancing) กิจกรรมลีลาศ หรือที่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนมาเรียกว่า กีฬาลีลาศ (Dance sport) นั้น เป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทเต้นรำกิจกรรมหนึ่ง ที่เป็นที่ยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการใช้ในการสังสรรค์ต่างๆ ให้เกิดความสุขสนุกสนาน ได้พบปะผู้คนมากมาย ผู้เต้นได้ออกกำลังกายประกอบกับเสียงดนตรี ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน มีอารมณ์สุนทรีย์ หรือจนถึงการฝึกเพื่อแข่งขันก็ได้ การเต้นจะเต้นเป็นคู่ชาย-หญิง ฝ่ายชายจะเป็นผู้นำให้ฝ่ายหญิงแสดงท่าทางหรือลีลาศต่างๆ ตามจังหวะดนตรี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ประเภทบอลรูม (Ballroom) หรือ สแตนดาร์ด (standard) การลีลาศในประเภทบอลรูมนั้น จะมีลักษณะการเต้นที่สง่างาม ชายและหญิงจะเคลื่อนไหวไปพร้อมกัน การเคลื่อนที่จะเคลื่อนที่เป็นบริเวณกว้าง จังหวะในประเภทบอลรูมได้แก่ วอลซ์ แทงโต ควิกสเต็ป ฟอกซ์ทรอตและควิกวอลซ์

2. ประเภทลาตินอเมริกัน (Latin American) การลีลาศในประเภทนี้ จะมีลักษณะการเต้นที่สนุกสนาน จังหวะดนตรีค่อนข้างเร้าใจ แต่ก็ยังคงแสดงความสวยงามอ่อนช้อย การเต้นใช้บริเวณน้อยกว่าบอลรูม การก้าวเท้าก้าวเพียงสั้นๆ จังหวะในการลีลาศประเภทนี้ เช่น คิวบัน รัมบ้า ชะชะซ่า ใจฟูว์ แซมบ้า พาโซโดเบล เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปว่า กิจกรรมนันทนาการลีลาศ คือกิจกรรมที่มีลักษณะและรูปแบบในการเคลื่อนไหวของร่างกายตามจังหวะเพลงและดนตรี มีหลายประเภท ที่สามารถส่งเสริมมิตรภาพ บุคลิกภาพ และสุขภาพ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศจะเกิดความสุขสนุกสนาน มีความสุขกับจังหวะเพลง มีสุขภาพจิตดี พัฒนานุชนสัมพันธ์และฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย

ลีลาศผู้สูงอายุ

พรศิริ พุกกะศรี (2554) การลีลาศในผู้สูงอายุช่วยให้แข็งแรง มีความสุข อารมณ์ดีจากการได้ฟังเสียงเพลง เป็นการฝึกสมองให้ ไม่ซึ่หลงซึ่ลืม มีสัมพันธ์ภาพที่ดี และยังช่วยแก้อาการเวียนศีรษะ ชาปลายมือปลายเท้า ปวดหลัง ปวดเข่า ได้ดี รวมทั้งไม่เสี่ยงต่อการหกล้ม ลีลาศยังสามารถพัฒนาระบบการทรงตัวทั้ง 3 ระบบคือ 1.ระบบประสาทส่วนกลาง 2.ระบบรับรู้ความรู้สึก 3.ระบบโครงสร้างและกล้ามเนื้อ เนื่องจากลีลาศจะต้องเริ่มจากการเรียนรู้จดจำท่าทางการเคลื่อนไหว การใช้สายตา การฟังจังหวะ การหมุน มีการใช้กล้ามเนื้อลำตัว กล้ามเนื้อขา กล้ามเนื้อกระดูกข้อเท้าและฝึกเปลี่ยนองศาการเคลื่อนไหวของข้อต่อตลอดเวลา มีการยืดหยุ่นของข้อเท้า สะโพก เอวและหัวไหล่ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะการจับคู่ลีลาศ ยังเป็นการปรับจุดศูนย์กลางมวลของร่างกายให้สมดุลกับฐานรองรับในขณะที่เคลื่อนไหวไปพร้อมกันตลอดเวลา จนสามารถพัฒนาความคล่องแคล่ว ว่องไวและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและกระดูก ส่งผลให้การทรงตัวดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้เสียงเพลงและดนตรี ยังเป็นผลพลอยได้ที่ทำให้เกิดจินตนาการทางอารมณ์ เซาร์ ปัญญาและความจำ ทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดี มีแรงจูงใจ และความสนใจ ก่อให้เกิดสมาธิ ภาย และจิตมีการประสานสัมพันธ์กัน ทำให้การทรงตัวดีขึ้น นอกจากสร้างสุขภาพแล้ว ลีลาศยังสร้าง มิตรภาพอีกด้วย

ผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายด้วยลีลาศ จะมีความคล่องตัวขึ้น ตัวเบาสบาย นอนหลับดี การทรง ตัวดี ไม่ปวดหลัง ไม่ปวดเข่า อาการเวียนศีรษะและขาปลายมือปลายเท้าหายไป จึงมั่นใจว่าโอกาสจะ หกล้มน้อยลง และการส่งเสริมการออกกำลังกายด้วยลีลาศในผู้สูงอายุ โดยเลือกใช้จังหวะที่เหมาะสม ตามสภาพของผู้สูงอายุ และสนับสนุนบุคคลในครอบครัว ให้ได้มีกิจกรรมร่วมกัน เป็นการส่งเสริม สุขภาพและบำบัดฟื้นฟูผู้สูงอายุให้มีสุขภาพกายและจิตที่สมบูรณ์ ภายใต้อัมพันธภาพที่ดีระหว่างคน ใกล้ชิดและบุคคลทั่วไปในสังคม

ผู้วิจัยสรุปว่า กิจกรรมนันทนาการลีลาศ เป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจ และสามารถ ส่งเสริมสุขภาพ บำบัดฟื้นฟูผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ให้มีสุขภาพกายและจิตที่สมบูรณ์ สามารถทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข อารมณ์ดีจากการได้ฟังเสียงเพลง มีสัมพันธภาพต่อสังคมที่ดี กิจกรรมนันทนาการลีลาศผู้สูงอายุ จึงเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ควรส่งเสริมและศึกษา เพื่อการ พัฒนากิจกรรมนันทนาการลีลาศให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับช่วงวัยผู้สูงอายุ ที่มีข้อจำกัดทางด้าน ร่างกายและจิตใจมากกว่าวัยอื่น การศึกษาคุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมนันทนาการลีลาศผู้สูงอายุที่ ฟังประสงค์ จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมนันทนาการลีลาศผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้นไปในอนาคต

ประโยชน์ของการลีลาศเพื่อสุขภาพ

สมบัติ กาญจนกิจ (2557) กล่าวไว้ว่า การลีลาศ เป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกาย แข็งแรงสมบูรณ์ สามารถเข้าร่วมได้ ทั้งชายและหญิง และทุกกลุ่มวัย เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้าง บุคลิกลักษณะ ให้สง่างามในการเคลื่อนไหว

การลีลาศ เป็นกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก เป็นเครื่องมือทางสังคม ที่ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีชีวิตชีวา คลายความตึงเครียด ทั้งร่างกายและจิตใจได้ดี หรือ จะใช้เป็นกิจกรรมนันทนาการก็ได้ อันจะทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้นมา ซึ่งมีผลต่อสุขภาพดังนี้

สร้างเสริมความแข็งแรงอดทนของหัวใจ ปอด กล้ามเนื้อข้อต่อ และกระดูกรูปร่าง ทรวดทรง และบุคลิกภาพดีขึ้น ชะลอความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ช่วยรักษาโรคบางอย่าง ที่เกิดจากการขาดการ ออกกำลังกายผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งทางร่างกาย และจิตใจระบบทางเดินอาหารทำงานดีขึ้น เพิ่มการทรงตัวที่ดี และความคล่องแคล่วว่องไวสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่ง ก่อให้เกิดความพึงพอใจขึ้นทำให้ชีวิตยืนยาว และมีความสุขควบคุมน้ำหนักตัว

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์และผู้สูงอายุ

ความหมายของประชากรศาสตร์

เพ็ญพร อีระสวัสดิ์ (2540) ได้กล่าวสรุปความหมายของประชากรศาสตร์ว่า เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานะของประชากร และการเปลี่ยนแปลงสถานะของประชากร ซึ่งมีเนื้อหาและขอบเขตที่กว้างขวาง และสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ มากมาย การศึกษาประชากรในแต่ละพื้นที่ โดยประชากรแต่ละคนจะมีลักษณะประจำตัวหลายด้าน เช่น ด้านอายุ ด้านเพศ ด้านสถานภาพสมรส ลักษณะด้านเชื้อชาติ และด้านศาสนา เป็นต้น องค์ประกอบของประชากรสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านเพศ

โดยปกติประชากรเพศชายและประชากรเพศหญิงของเขตพื้นที่แห่งหนึ่ง ณ เวลาหนึ่ง มักจะไม่สมดุลกัน ทั้งนี้เนื่องจากทารกเกิดใหม่จะมีชายมากกว่าเพศหญิง แต่ในขณะเดียวกัน ประชากรเพศชายมีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าเพศหญิงในทุกกลุ่มอายุ ขณะเดียวกันองค์ประกอบด้านเพศของประชากรก็มีผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อภาวะเจริญพันธุ์ ภาวะการณัตย และการย้ายถิ่นฐาน นอกจากนี้ องค์ประกอบด้านเพศยังมีผลกระทบต่อการกระจายตัวของประชากรตามลักษณะด้านอื่นๆ เช่น สถานภาพการทำงาน อาชีพ และการศึกษา

2. องค์ประกอบด้านอายุ

ลักษณะประจำตัวบุคคลที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งคืออายุ ประชากรของพื้นที่ที่แห่งหนึ่ง ณ เวลาหนึ่งจะประกอบด้วยคนต่างวัย

3. องค์ประกอบด้านอายุและเพศ

นอกจากจะศึกษาองค์ประกอบด้านเพศและองค์ประกอบด้านอายุแยกห่างจากกันดังกล่าวข้างต้นแล้ว นักประชากรศาสตร์ยังนิยมศึกษาทั้งสององค์ประกอบควบคู่กันไปด้วย

การศึกษาถึงพฤติกรรมเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินการสิ่งต่างๆ ทักษะคติและลักษณะพื้นฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์ในสิ่งต่างๆ ซึ่งปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษา ได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกเป็นเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และถิ่นพำนัก โดยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อความต้องการผู้นำนั้นหนาการณ์การลีลาศของผู้สูงอายุ ที่แตกต่างกัน ดังที่ (บุญหลิบ พานิชชาติ, 2545) ได้กล่าวข้างต้น ทำให้ปัจจัยหลักที่ควรศึกษาสามารถอธิบาย ดังนี้

1. เพศ โดยทั่วไปประชากรจะประกอบไปด้วยเพศชาย และเพศหญิง เพศที่แตกต่างกันสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ ทั้งนี้ความ ทักษะคติของเพศชายมีความแตกต่างกับเพศหญิง สาเหตุเพราะการกำหนดบทบาทหน้าที่ในสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละเพศที่แตกต่างกัน โดยทั้งเพศชาย และเพศหญิงสามารถทำกิจกรรมหรือดำเนินการต่างๆ ได้เหมือนกัน สามารถทำกิจกรรมตามลำพังหรือทำกิจกรรมเป็นกลุ่มก็ได้

2. สถานภาพสมรส การครองเรือนซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น คนโสด สมรส หม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ ลักษณะความแตกต่างด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อถือทางด้านศาสนา ย่อมมีอิทธิพลต่อความต้องการในด้านต่างๆ

3. การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ทักษะคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่ในความต้องการที่แตกต่างกัน คนที่มีระดับการศึกษาสูงมีถิ่นพำนักในเมืองใหญ่ จะมีความต้องการในด้านต่างๆที่สูงกว่า เพราะมีความรู้ ความรอบคอบกว้างขวาง ประสบการณ์ รวมถึงการใช้ชีวิต ที่ดีกว่า แต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลมาพิสูจน์ ในขณะที่คนมีการศึกษาดำรงจะมีประสบการณ์ที่น้อยกว่า รวมถึงความรู้อีกด้วย

4. รายได้ต่อการเลี้ยงชีพ เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่แสดงถึงต้องการของผู้สูงอายุ กล่าวคือบุคคลที่มีรายได้สูงย่อมมีความคาดหวัง หรือความต้องการสูง มีโอกาสได้รับรู้ประสบการณ์ รวมถึงความรู้ มากกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำ โดยหลักการตลาดได้แบ่งกลุ่มรายได้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรายได้ที่มีระดับสูงหรือกลุ่มระดับบน กลุ่มที่มีรายได้ปานกลางหรือกลุ่มระดับกลาง และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำหรือกลุ่มระดับต่ำ ซึ่งช่วงรายได้ที่เป็นตัวกำหนดระดับฐานะนี้ ขึ้นอยู่กับระดับค่าครองชีพและสถานะเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ความหมายของผู้สูงอายุ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544) การกำหนดอายุที่เรียกว่าเป็น “คนแก่” ส่วนใหญ่ระบุว่าเมื่ออายุ 60 ปีขึ้นไปแต่บางพื้นที่มีข้อพิจารณาอื่นๆประกอบ เช่น ภาวะสุขภาพ บางคนอายุประมาณ 50 – 55 ปี แต่มีสุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคภัยและทำงานไม่ไหว ผมขาว หลังโกงก็เรียกว่า “แก่” บางคนมีหลานก็รู้สึกว่าเป็นวัยแก่และเริ่มลดกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจลง กลุ่มผู้สูงอายุไม่ใส่ใจต่อตัวเลขอายุแต่พิจารณาตัดสินจากองค์ประกอบเช่น สภาพร่างกาย ปวดเอว ปวดตามข้อ เดินไปไกล ๆ ไม่ไหว ทำงานหนักไม่ค่อยได้ เหนื่อยง่าย ไม่มีแรง เป็นต้น

สมนึก กุศลสถิตพร (2549) กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 “ผู้สูงอายุ” หมายถึง บุคคลผู้มีอายุเกินกว่า 60 ปีขึ้นไป แต่คำว่า “ความสูง” มีอยู่หลายความหมาย ซึ่งนอกจากพิจารณาจากจำนวนอายุแล้ว ยังขึ้นอยู่กับมุมมองที่ผู้สูงอายุมองตนเอง และสิ่งที่สังคมมองหรือบุคคลรอบตัวมองผู้สูงอายุด้วย จึงทำให้ลักษณะความสูงอายุสามารถแบ่งแยกได้ตามสิ่งที่พิจารณาดังนี้

1. การพิจารณาอายุจริง หมายถึง การพิจารณาความสูงอายุจากวันเดือนปีเกิดตามปฏิทิน
2. การพิจารณาด้านชีวภาพ หมายถึง การพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
3. การพิจารณาด้านจิตวิทยา หมายถึง การพิจารณาจากความสามารถในการปรับตัวของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเทียบกับผู้ที่มีอายุเท่ากัน
4. การพิจารณาด้านสังคม หมายถึง การพิจารณาจากบทบาท และนิสัยทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีต่อบุคคลอื่นๆ ที่มีอยู่ในสังคมเดียวกัน โดยเทียบกับผู้ที่มีอายุเท่ากัน

คำที่ใช้เรียกบุคคลว่า คนชราหรือผู้สูงอายุ นั้น โดยทั่วไปเป็นคำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีอายุมาก ผมหาว หน้าตาเหี่ยวง่น การเคลื่อนไหวเชื่องช้า พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายคำว่าชราว่า แก่ด้วยอายุ ชำรุดทรุดโทรม แต่คำนี้ไม่เป็นที่นิยมเพราะก่อให้เกิดความหดหู่ใจ และความถดถอยสิ้นหวัง ทั้งนี้จากผลการประชุมของคณะผู้อาวุโส โดย พล.ต.ต. หลวงอรรถสิทธิสุนทร เป็นประธาน ได้กำหนดคำให้เรียกว่า ผู้สูงอายุแทน ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2512 เป็นต้นมาซึ่งคำนี้ให้ความหมายที่ยกย่องให้เกียรติแก่ผู้ที่ชราภาพว่าเป็นผู้ที่สูงทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์ บุคคลผู้จะเข้าข่ายเป็นผู้สูงอายุ มีเกณฑ์ในการพิจารณาแตกต่างกันโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นผู้สูงอายุไว้ 4 ลักษณะดังนี้

1. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากอายุจริงที่ปรากฏ
2. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
3. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ
4. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากบทบาททางสังคม

จากนิยามความหมายของผู้สูงอายุดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจไปในทางที่เสื่อมลง มีบทบาททางสังคม และกิจกรรมในการประกอบอาชีพลดลง

การเปลี่ยนแปลงของวัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงวัยในผู้สูงอายุได้มีผู้ศึกษาและอธิบายถึงสภาพของการเปลี่ยนแปลงวัยผู้สูงอายุที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเสื่อมโทรมของร่างกาย

วันเพ็ญ วงศ์จันทร์ (2539) ได้เสนอสภาพปัญหาของผู้สูงอายุที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลง 3 ประการใหญ่ ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จำแนกออกตามระบบของร่างกายได้ ดังนี้
 - 1.1 ระบบผิวหนัง ผิวหนังบางลงเพราะเซลล์ผิวหนังมีจำนวนลดลงเซลล์ที่เหลือเจริญช้าลง อัตราการสร้างเซลล์ใหม่ลดลง
 - 1.2 ระบบประสาทและระบบสัมผัสเซลล์สมองและเซลล์ประสาทมีจำนวนลดลงระบบกล้ามเนื้อและกระดูก จำนวนและขนาดเส้นใยของเซลล์กล้ามเนื้อลดลงมีเนื้อเยื่อพังพืดเข้ามาแทนที่มากขึ้น
 - 1.3 ระบบการไหลเวียนโลหิต หลอดลม ปอดมีขนาดใหญ่ขึ้น ความยืดหยุ่นของเนื้อปอดลดลง
 - 1.4 ระบบทางเดินอาหาร ฟันของผู้สูงอายุไม่แข็งแรง เคลือบฟันเริ่มบางลง เซลล์สร้างฟันลดลง ฟันผุง่ายขึ้น ผู้สูงอายุไม่ค่อยมีฟันเหลือต้องใส่ฟันปลอมทำให้การเคี้ยวอาหารไม่สะดวกต้องรับประทานอาหารอ่อนและย่อยง่าย
 - 1.5 ระบบทางเดินปัสสาวะและระบบสืบพันธุ์ผู้สูงอายุมีขนาดของไตลดลง การไหลเวียนโลหิตในไตลดลง ในเพศชาย ต่อมลูกหมากโตขึ้น ทำให้ปัสสาวะลำบาก ต้องถ่ายบ่อยลูก

อัมตะเหยี่ยวเล็กกลง และผลิตเชื้ออสุจิได้น้อยลง ส่วนในเพศหญิง รังไข่จะฝ่อเล็กลง ปีแกมตุลุกเหยี่ยวมตุลุกมีขนาดเล็กกลง

1.6 ระบบต่อมไร้ท่อ ต่อมใต้สมองจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างและทำงานลดลง ผู้สูงอายุจะเกิดอาการอ่อนเพลีย เบื่ออาหารและน้ำหนักลดลง

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์จะมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เนื่องจากความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย การสูญเสียบุคคลใกล้ชิด การแยกไปของสมาชิกในครอบครัว และการหยุดจากงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ

3. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องประสบภาระหน้าที่ และบทบาทของผู้สูงอายุจะลดลง มีข้อจำกัดทางร่างกายทำให้ความคล่องตัวในการคิด การกระทำ การสื่อสารสัมพันธ์ทางสังคมมีขอบเขตจำกัด ความห่างเหินจากสังคมมีมากขึ้น ความมีเหตุผล และการคิดเป็นไปในทางลบเพราะ สังคมมักจะประเมินว่าความสามารถในการปฏิบัติลดลง ถึงแม้ว่าจะมีผู้สูงอายุบางคนแสดงให้เห็นว่า ความมีอายุมิได้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินบทบาทและหน้าที่ทางสังคมก็ตาม

การเปลี่ยนแปลงวัยของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ (กระทรวงสาธารณสุข, 2550)

1. ด้านร่างกาย เซลล์ในร่างกายมนุษย์มีการเจริญและเสื่อมโทรมตลอดเวลา โดยในผู้สูงอายุมีอัตราการเสื่อมโทรมมากกว่าการเจริญ ทั้งนี้การเสื่อมโทรมทางจิตจะทำให้มีความรู้สึกว่าได้โดดเดี่ยวอ้างว้าง

2. ระบบหายใจ เสื่อมสภาพลงเพราะ อวัยวะในการหายใจเข้า-ออกลดความสามารถในการขยายตัว ปอดเสียความยืดหยุ่น ฤงลมแลกเปลี่ยนแก๊สลดน้อยลง ปอดรับออกซิเจนได้น้อยลง

3. ระบบการไหลเวียนเลือด หัวใจ หลอดเลือด มีเนื้อเยื่ออื่นมาแทรกมากขึ้น ทำให้การสูบฉีดเลือดของหัวใจไม่แข็งแรงเหมือนเดิม มีปริมาณสูบฉีดลดลง หลอดเลือดแข็งตัว และแรงดันเลือดสูงขึ้น ส่งผลให้เลือดไปเลี้ยงอวัยวะลดปริมาณ

4. สติปัญญาของผู้สูงอายุ สติปัญญาเริ่มเสื่อมถอย เชื่องช้า ต้องใช้เวลาในการคิด วิเคราะห์ ทบทวนนานกว่าจะตัดสินใจได้ การตอบโต้ทางความคิดไม่ฉับพลันทันทีแต่มีเหตุผลและประสบการณ์ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการคิดและตัดสินใจแต่บางครั้งไม่กล้าตัดสินใจอะไร

5. การเรียนรู้ของผู้สูงอายุ การเรียนรู้เรื่องใหม่ๆ หรือเทคโนโลยีใหม่ของผู้สูงอายุเป็นไปได้ช้า ต้องใช้เวลาเรียนรู้นานกว่าที่จะรู้ ปรับเปลี่ยนความคิด และการกระทำได้ แต่การเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับประสบการณ์เดิม และความรู้เดิมที่มีอยู่จะสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว

6. พฤติกรรมและธรรมชาติของผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

6.1 ถ้าไม่มีกิจกรรมอะไรทำ อยู่ว่างๆ จะรำคาญและคิดฟุ้งซ่านหรืออาจจะบ่นพิมพ์

6.2 บางช่วงจะหลงๆ ลืมๆ

6.3 สายตาไม่ดี อ่านหนังสือที่มีขนาดอักษรตัวเล็กเกินไม่ได้และอ่านได้ไม่นาน

6.4 ชอบอ่าน ฟัง ดูข่าว ความก้าวหน้าและความเป็นไปของบ้านเมืองมากกว่าบันเทิง หรือตำราวิชาการ

6.5 มีช่วงเวลาของความสนใจยาวนาน และมีสมาธิ ถ้ามีความตั้งใจจะทำสิ่งใด

ผู้วิจัยสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงวัยสูงอายุเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม อวัยวะต่างๆของร่างกายเริ่มเสื่อมลงไปตามอายุของผู้สูงอายุ ซึ่งสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนบทบาทหน้าที่และสัมพันธ์ภาพทางสังคมลดลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อการเกิดภาวะสุขภาพที่เจ็บป่วยของผู้สูงอายุ หากไม่มีวิธีป้องกัน และการจัดการภาวะสุขภาพที่เหมาะสม

แนวคิดความต้องการของผู้สูงอายุ

บุคคลเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นวัยท้ายของชีวิตเป็นช่วงที่ควรได้รับการช่วยเหลือ ประคับประคองจากสังคม ในสังคมไทยมีวัฒนธรรมในการดูแลพ่อแม่ ญาติ ผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันต้องยอมรับว่าสภาพเศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนไปย่อมมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตามสังคมควรตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบต่อกลุ่มผู้สูงอายุเพราะเป็นวัยที่สภาพร่างกาย จิตใจ และสถานภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยลงตามธรรมชาติ ความต้องการของผู้สูงอายุ แบ่งได้ดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2550)

ความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ

วัยสูงอายุเป็นวัยที่ระบบต่างๆในร่างกายเปลี่ยนแปลง ระบบกล้ามเนื้อถดถอย เสื่อมสมรรถภาพลง ร่างกายเกิดความเชื่องช้าในการเคลื่อนไหว ร่างกายไม่กระฉับกระเฉงอย่างเช่นเดิม จึงทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการด้านร่างกาย ดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข, 2550)

1. ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์
2. ต้องการมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด
3. ต้องการที่อยู่อาศัยที่สะอาด อากาศดี สิ่งแวดล้อมดี
4. ต้องการอาหารการกินที่ถูกต้องลักษณะตามวัย
5. ต้องการมีผู้ดูแลช่วยเหลือให้การพยาบาลอย่างใกล้ชิดเมื่อยามเจ็บป่วย
6. ต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวก รวดเร็ว ทันทีทันที่
7. ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ
8. ความต้องการได้พักผ่อน นอนหลับอย่างเพียงพอ
9. ความต้องการบำรุงรักษาร่างกาย และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
10. ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และสังคมจะทำให้จิตใจของผู้สูงอายุเปลี่ยนไปด้วย ผู้สูงอายุจะปรับจิตใจ และอารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ จะมีการปรับปรุง และพัฒนาจิตใจของตนเอง ให้เป็นไปในทางที่ดีงามมากขึ้น

สามารถควบคุมจิตใจได้ดีกว่าหนุ่มสาว ดังนั้น เมื่อคนเราอายุมากขึ้น ความสุขุมเยือกเย็น จะมีมากขึ้นด้วย แต่การแสดงออก จะขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล การศึกษา ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตของคนคนนั้น ความเครียดที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในวัยสูงอายุมีผลต่อจิตใจของผู้สูงอายุมาก ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของจิตใจที่พบ คือ (กระทรวงสาธารณสุข, 2550)

1. การรับรู้ ผู้สูงอายุจะยึดติดกับความคิด และเหตุผลของตัวเอง การรับรู้สิ่งใหม่ๆ จึงเป็นไปได้ยาก ความจำก็เสื่อมลง

2. การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางอารมณ์ของผู้สูงอายุ เกี่ยวเนื่องกับการสนองความต้องการของจิตใจ ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุจะมีความรู้สึกต่อตนเองในแง่ต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นความท้อแท้ น้อยใจ โดยรู้สึกว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเอง เหมือนที่เคยเป็นมาก่อนทำให้ผู้สูงอายุ มีอารมณ์ไม่มั่นคง การกระทบกระเทือนใจเพียงเล็กน้อย จะทำให้ผู้สูงอายุเสียใจ หงุดหงิดหรือโกรธง่ายต้องการการยอมรับ และเคารพยกย่องนับถือ และการแสดงออกถึงความมีคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยสมาชิกในครอบครัว สังคมของผู้สูงอายุ

3. ความสนใจสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุจะสนใจสิ่งแวดล้อม เฉพาะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และตรงกับความต้องการ ของตนเองเท่านั้น

4. การสร้างวิถีดำเนินชีวิตของตนเอง การมีอายุมากขึ้นคือ การเข้าใกล้กาลเวลาแห่งการสิ้นสุดของชีวิต การยอมรับสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้สูงอายุบางคน มุ่งสร้างความดีงามให้แก่ตนเองเพิ่มมากขึ้น

5. ความผิดปกติทางจิตใจและในวัยสูงอายุ

จากนิยามความหมายแนวคิดความต้องการของผู้สูงอายุ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปแนวคิดความต้องการของผู้สูงอายุว่า กลุ่มผู้สูงเป็นอายุวัยที่สภาพร่างกาย จิตใจ และสถานภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยลงตามธรรมชาติ ผู้สูงอายุมีความต้องการให้สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์และจะปรับจิตใจ และอารมณ์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1954) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์สรุปได้ว่าการแสดงพฤติกรรมมนุษย์นั้นเกิดความต้องการและความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง มาสโลว์ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ (A Theory of Human Motivation) ได้สรุปธรรมชาติของมนุษย์ไว้ 3 ประการ

1. มนุษย์เรามีความต้องการและมีความต้องการตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด

2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วก็ไม่เป็นแรงจูงใจอีก ความต้องการที่ยังไม่ได้ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ (Hierarchy of Need) มาสโลว์เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีที่กลุ่มจัดแบ่งได้เป็นห้าระดับจากระดับต่ำไปสูงเพื่อความ

เข้าใจมักจะแสดงลำดับของความต้องการเหล่านี้โดยภาพดังนี้เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงขึ้นไปซึ่งได้แบ่งชั้น 5 ชั้นดังนี้

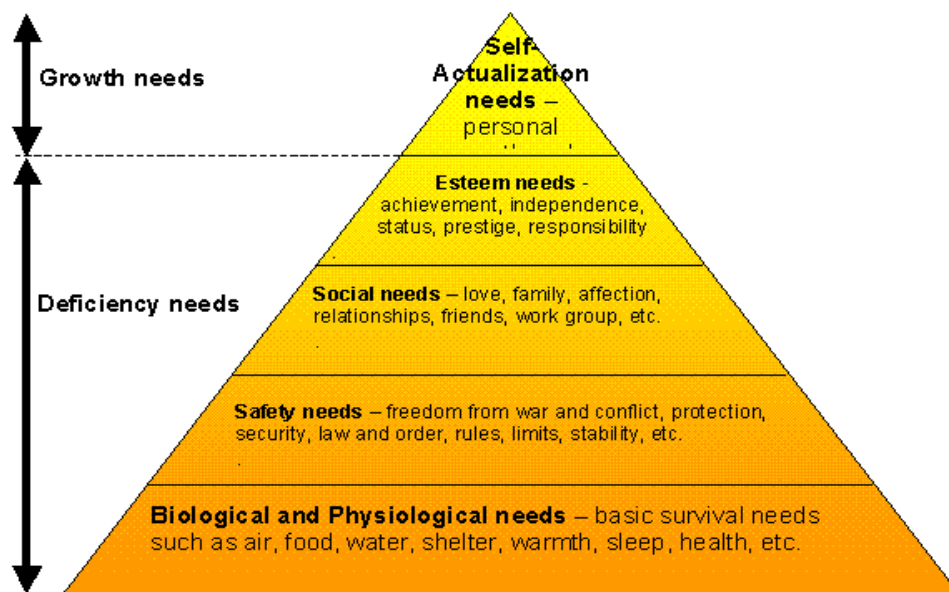
ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Need) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรครวมถึงสิ่งอื่นๆที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety Need) มีความมั่นคงและปลอดภัยในทางกายภาพ เช่น ความมั่นคงและปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต การป้องกันอาชญากรรม

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก (Affiliation or Social Need) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นที่รักของผู้อื่นและต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เพราะมนุษย์ย่อมต้องการเพื่อน ไม่ต้องการความรู้สึกเหงา และอยู่คนเดียวตามลำพัง ดังนั้นการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งความรู้สึกผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มย่อมเกิดความรัก ความเอาใจใส่และการยอมรับซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 4 ความต้องการชื่อเสียง (Esteem or Recognition Need) ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องนับถือจากผู้อื่นซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงามความดี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริงเพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองให้สมบูรณ์ (Self-Fulfillment) มีความจริงใจต่อตนเองปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดของตนเอง มีสติในการปรับตัว เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต และสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและน่าตื่นเต้น กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มທີ່ตามศักยภาพของตนเองเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนต้องการพัฒนาตนเองเต็มທີ່ตามศักยภาพของตนเองเพราะอย่างน้อยคนที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นอย่างสมบูรณ์

ภาพที่ 1 ภาพประกอบทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1954)

เมอร์เรย์ (Murray, 1938) ให้แนวคิดและทฤษฎีของความต้องการ (Needs) มีความคิดเห็น ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น ก่อให้เกิด ความรู้สึกขาดซึ่ง ความต้องการนี้บางครั้ง เกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิดเนื่องจากสภาพของสังคมหรือแรง กระตุ้นภายนอกก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพร่างกายและสภาพ ทางจิตใจนั่นเอง ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์ สรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว (Needs for Aggression) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะต่อสิ่งขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรงมีการต่อสู้ การแก้แค้น การทำร้ายร่างกาย หรือการฆ่าฟันกัน เช่น พุดจาประชดประชันกับเพื่อนที่ไม่ชอบ เป็นต้น
2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ (Needs for Counteraction) เป็นความต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรค ความล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้น เช่น เมื่อได้รับคำดูถูกดูหมิ่น ผู้ที่ได้รับจะเกิดความพากเพียร เพื่อเอาชนะคำสบประมาทจนประสบผลสำเร็จ เป็นต้น
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Needs for Abasement) เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ยอมรับผิด ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ เช่น การเผาตัวตายเพื่อประท้วงการปกครอง เป็นต้น
4. ความต้องการป้องกันตนเอง (Needs for Defense) เป็นการป้องกันที่จะป้องกันตัวเอง จากคำวิพากษ์วิจารณ์ การตำหนิติเตียน ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจ พยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน มีการป้องกันตัวเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่างๆทั้งปวง เช่น ให้เหตุผลว่าสอบตกเพราะสอนไม่ดี เป็นต้น

5. ความต้องการเป็นอิสระ (Needs for Autonomy) เป็นความต้องการที่ปรารถนาจะเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางที่กีดขวาง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง เช่น เด็กมักจะแต่งตัวหรือรับประทานอาหารเอง โดยไม่ต้องการความช่วยเหลือจากมารดาหรือบุคคลอื่น เป็นต้น

6. ความต้องการความสำเร็จ (Needs for Achievement) คือ ความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จ จากการศึกษาพบว่า เพศชายมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง

7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (Needs for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นต้องการเอาอกเอาใจมีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น

8. ความต้องการความสนุกสนาน (Needs for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงความสนุกสนาน ต้องการหัวเราะเพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียด มีการสร้างหรือเล่าเรื่องตลกขบขันมีการพักผ่อนหย่อนใจมีการเล่นเกมกีฬา เป็นต้น

9. ความต้องการแยกตนเองจากผู้อื่น (Needs for Rejection) เป็นความต้องการ หรือมีความปรารถนาของบุคคล ในการที่จะแยกตนเองออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดียินดีร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น

10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลผู้อื่น (Needs for Surturance) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจ มีความสงสาร ต้องการได้รับความช่วยเหลือ การดูแลคำแนะนำจากบุคคลอื่น

11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลผู้อื่น (Needs for Nurturance) เป็นความต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยให้การช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตัวเองได้ หรือให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ

12. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลผู้อื่น (Needs for Exhibition) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตัวเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจ สนุกสนาน แปลกใจ หรือตกใจในเรื่องราวของตนเอง เช่น เล่าเรื่องตลกขบขันให้บุคคลอื่นฟังเพื่อบุคคลอื่นจะเกิดความประทับใจในตนเอง เป็นต้น

13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลผู้อื่น (Needs for Dominance) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นทำตามคำสั่งของตน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า (Needs for Deference) เป็นความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าพร้อมจะให้ความช่วยเหลือด้วยความยินดี

15. ความต้องการการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (Needs for Avoidance of Inferiority) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย ต้องการหลีกเลี่ยงการดูถูก หรือการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความละอายใจ

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากภัยอันตราย (Needs for Avoidance Harm) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดด้านร่างกาย ต้องการได้รับความปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการตำหนิหรือถูกลงโทษ (Needs for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่ม หรือยอมรับคำสั่งหรือปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกลุ่มเพราะกลัวการถูกลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Needs for Orderliness) เป็นความต้องการที่จะจัดสิ่งของต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีตงดงาม เช่น การจัดหนังสือในชั้นหนังสือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง (Needs for Inviolacy) เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ เช่น การไม่ยอมขโมยแม้ว่าตนจะหิว หรือไม่ยอมทำความผิด ไม่คดโกงผู้ใดเพื่อชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล เป็นต้น

20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น (Needs for Contrariness) เป็นความต้องการที่จะกระทำให้ตนเองไม่เหมือนกับบุคคลอื่น เช่น เพื่อนในกลุ่มใส่กระโปรงมาโรงเรียน แต่ตนต้องการให้แตกต่างจากบุคคลอื่น โดยการใส่กางเกงมาโรงเรียน เป็นต้น

แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's modified need hierarchy theory) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี (ERG: Existence – Relatedness – growth theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (existence needs) เป็นความต้องการที่ตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (relatedness needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (growth needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่อง และความสำเร็จในชีวิต

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1965) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (need for achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา ความต้องการนี้กระตุ้นให้บุคคลตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย ทำงานหนักเพื่อบรรลุเป้าหมาย

2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (need for affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผู้ที่มีความต้องการสูงจะให้ความสำคัญแก่มิตรภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และต้องการความเป็นที่รักของคนอื่น นอกจากนั้นมักจะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ด้วยความเต็มใจ

3. ความต้องการอำนาจ (need for power) เป็นความต้องการมีอิทธิพล และครอบงำเหนือผู้อื่น

จากนิยามความหมายแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปว่า ความต้องการของบุคคลมีทั้งความต้องการทางด้านกายภาพ และความต้องการทางด้านจิตใจหรือสังคม ความต้องการที่แตกต่างกันของบุคคลมีผลทำให้การตอบสนองแตกต่างกันไปด้วย ความต้องการที่สำคัญของบุคคลหรืออาจไม่ใช่ความต้องการที่สำคัญของอีกคนหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาและศึกษาคุณลักษณะที่แตกต่างของบุคคล เพื่อจะได้ดำเนินการให้การตอบสนองได้ถูกต้องตรงกับเป้าหมายขององค์การ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

อภิวัฒน์ เสือปาน (2546) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษาสถานภาพการพักอาศัย สถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โดยถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี พักอาศัยอยู่กับครอบครัว สมรสแล้ว และมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านกิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและอารยธรรมอยู่ในระดับมาก

บัญชา ชมกลิ่น (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้นำกิจกรรมนันทนาการตามความคาดหวังของผู้ประกอบธุรกิจนันทนาการในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลโดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจนันทนาการ 4 ประเภท คือ ผู้ประกอบธุรกิจสโมสรเพื่อพัฒนาสุขภาพ กีฬาอล์ฟ สวนสนุก และการท่องเที่ยว พบว่า ด้านบุคลิกภาพ มีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำกิจกรรมนันทนาการในการมีระเบียบวินัยในการทำงานมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนธุรกิจนันทนาการสวนสนุก มีความคาดหวังในเรื่องปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงานมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ในเรื่อง การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดีมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนธุรกิจนันทนาการประเภทกีฬาออลฟ์มีความคาดหวังในเรื่องติดต่อประสานงานกับผู้อื่นให้ดีที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ด้านเจตคติ มีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านเจตคติของผู้นำกิจกรรมนันทนาการเช่นเดียวกันในเรื่องความพึงพอใจในงานที่ทำมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง

เทอดศักดิ์ ถวิล (2552) ได้กล่าวว่าบุคคลที่ทำหน้าที่ทางด้านนันทนาการนั้นนอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการได้ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจของกลุ่มสมาชิกแล้วองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งคือคุณลักษณะของบุคลากรในวิชาชีพ

นันทนาการซึ่งประกอบด้วย 1. ลักษณะทางกาย 2. ลักษณะทางจิตใจและอารมณ์ 3. ลักษณะทางสติปัญญา 4. ลักษณะนิสัยและลักษณะพิเศษของแต่ละบุคคลอีกด้วย

มนัญญา เอี่ยมบุตร (2554) ได้ศึกษาผลการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุและเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุ พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของกลุ่มที่1 และกลุ่มที่2 ในระยะเวลา คือ ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง (สัปดาห์ ที่1) และหลังการทดลอง (สัปดาห์ ที่ 8) พบว่าระดับคุณภาพชีวิตมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 และผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของกลุ่มที่1 และกลุ่มที่2 มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่ากลุ่มควบคุม ภายหลังจากสัปดาห์ที่8 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสามารถช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ครบองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

จันทร์เพ็ญ ลอยแก้ว (2555) การศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายมาตรฐานว่าผู้สูงอายุมีความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ยกเว้นมาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนซึ่งผู้สูงอายุมีความต้องการในระดับปานกลางโดยผู้สูงอายุมีความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมสูงสุดในมาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และมีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมต่ำสุดในมาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน 2) ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความแตกต่างกันยกเว้นในด้านรายได้และลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ 3)กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้และด้านที่พักอาศัย มีข้อเสนอแนะให้เทศบาลจัดบริการรถรับ-ส่ง ไปยังสถานพยาบาลและจัดให้มีการรักษาพยาบาลที่บ้าน จัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ส่งเสริมอาชีพ และจัดให้มีโครงการซ่อมแซมหรือจัดหาที่พักอาศัย

อ่อนนุช อิศราพานิชย์การ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อบริการของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้ารับการบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อันดับแรกด้านปัจจัย 4 รองลงมาด้านอาชีพบำบัด ด้านฌาปนกิจ ด้านกายภาพบำบัด ด้านการแพทย์และอนามัย ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา และด้านนันทนาการตามลำดับ และผู้สูงอายุที่เข้ารับการบริการสวัสดิการสังคมที่มีสถานภาพ และระยะเวลาที่เข้ารับการบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุต่างก็มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน

นันทนา อยู่สบาย (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ศีระจรเขื่อน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า มีความต้องการสวัสดิการ สังคมของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือด้านความปลอดภัยในชีวิต รองลงมา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษา น้อยที่สุดคือด้านที่อยู่อาศัย การเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศีระจรเขื่อน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ อายุสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปริญญลักษณ์ ตรีภูตังจิตร (2558) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท พบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และประเพณี และสังคม และส่งเสริม พัฒนาอารมณ์สุข สำหรับกิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุที่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเสริมสร้างสุขภาพพลานามัยและสมรรถภาพร่างกาย และด้านศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรกส่วนตัว กิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร และด้าน การส่งเสริมการอ่าน พุด

งานวิจัยในต่างประเทศ

อลลิซัน (Allison, 1998) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทัศนวิสัยความเป็นผู้นำในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการศึกษาวิจัยจำนวน 12 คน พบว่า วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นจนประสบความสำเร็จนั้นคือ การสนับสนุน การทำงานร่วมกันกับผู้อื่นระหว่างตนเองกับองค์กร การร่วมกันแก้ปัญหา การสนับสนุนสมาชิกที่มีความพยายามสร้างสัมพันธภาพและเห็นคุณค่าของผู้อื่นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

อูเล็ท (Ouellette, 1998) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ คุณลักษณะประสบการณ์และพฤติกรรมของนักเรียนที่ก่อให้เกิดความเป็นผู้นำได้ พบว่า นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือกีฬา เด็กจะได้ฝึกความเป็นผู้นำจากผู้ฝึกซ้อม ครู ผู้ปกครอง ซึ่งคอยสนับสนุนให้คำแนะนำทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น มุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ จึงทำให้เด็กเกิดความเป็นผู้นำได้

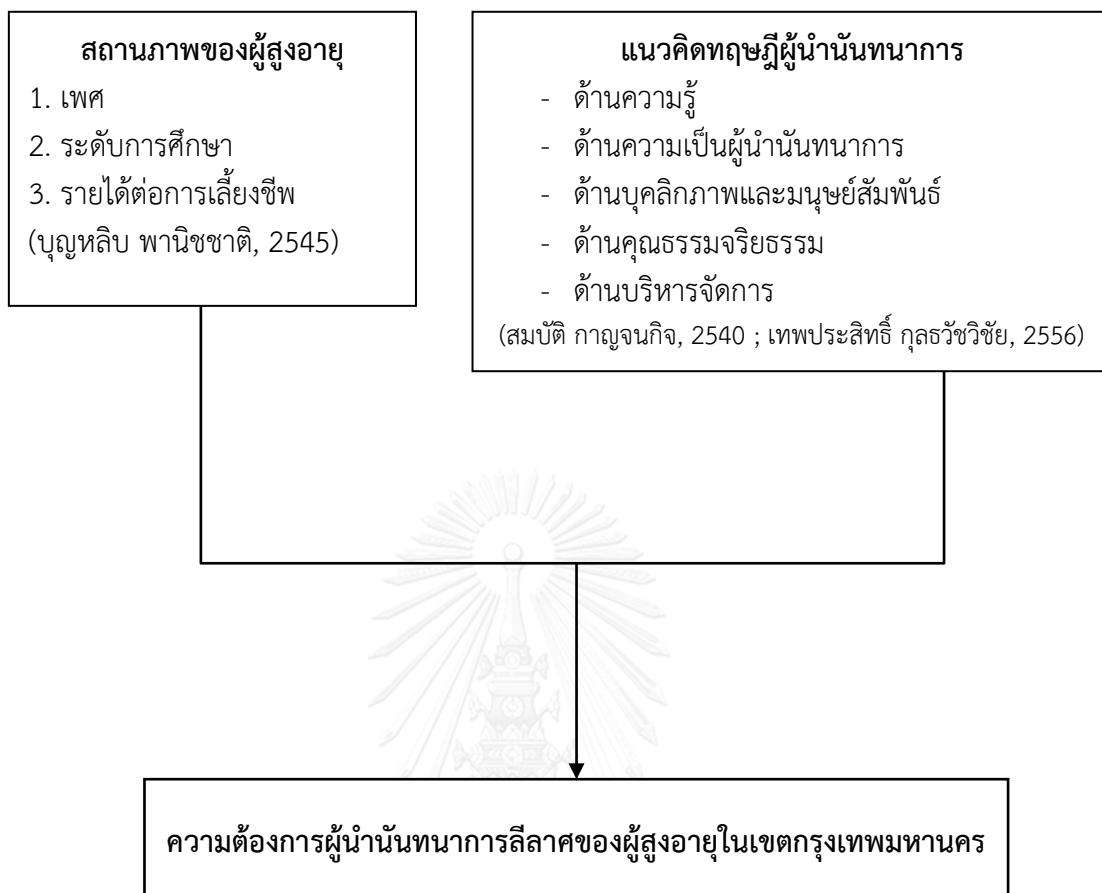
วูด (Woo, 2004) ได้ศึกษานโยบายการดูแลระยะยาว เพื่อนำไปใช้ดูแลผู้สูงอายุในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี กล่าวถึงโครงสร้างของระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เป็นประเด็นสำคัญที่ถูกหยิบยกขึ้นมาในศตวรรษที่ 21 ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถนำไปใช้กับผู้สูงอายุในความดูแลที่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 65 ปี (ผู้ซึ่งประสบปัญหาในการเรียกชื่อเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันไม่ถูก) ประมาณร้อยละ 15 ของประชากรทั้งหมดแต่มีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ ผลสะท้อนกลับคือ ภาระในการดูแลผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ที่เพิ่มขึ้น ตัวแบบการดูแลระยะยาวกำลังถูก

วางแผนไปพร้อมกับการก่อตั้งคณะกรรมการวางแผนการพัฒนาหลักสวัสดิการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว หลักการนี้ได้แบ่งแยกภูมิหลังของสังคมประชากรออกเป็นส่วนๆ เพื่อพิจารณาในประเด็นต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การริเริ่มหลักการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวซึ่งเหมาะกับประเด็นและปัญหาของหลักการที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน และเสนอแนะขอบเขตของนโยบายเบื้องต้นเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นบนรากฐานของผลลัพธ์เหล่านี้ นโยบายหลายฉบับ ได้แก่ การขยายโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อจัดการบริการการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว การเปลี่ยนแปลงโรงพยาบาลขนาดกลางและขนาดเล็กให้เป็นโรงพยาบาลดูแลผู้สูงอายุระยะยาวอย่างเฉียบพลัน การดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่องและการบริการการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว โครงสร้างระบบผู้ดูแลผู้สูงอายุซึ่งไม่เป็นทางการ และการพัฒนาระบบกองทุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

ทัวริชกินานซ์ และคณะ (Tousignant and others , 2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการดูแลผู้สูงอายุที่ไร้ความสามารถที่บ้านในประเทศแคนาดา ผลจากการศึกษาความต้องการในการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีความเป็นไปได้ว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษต่อไป เป็นคำตอบหนึ่งเพื่อการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมการดูแลสุขภาพเพื่อช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่บ้านแทนที่จะเป็นการดูแลในหน่วยงานบริการ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ เช่นเดียวกับโปรแกรมการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านสามารถสัมผัสกับผู้ใช้ที่ต้องการ วัตถุประสงค์ของการศึกษาในปัจจุบัน คือการอธิบายโครงสร้างหน้าที่ของการดูแลตนเองของผู้ใช้โปรแกรมการดูแลที่บ้านในรัฐควิเบคประเทศแคนาดา และเปรียบเทียบระดับของความพอเหมาะระหว่างความต้องการและการดูแลที่จัดให้ในโปรแกรมการดูแลที่บ้านสำหรับผู้สูงอายุที่ไร้ความสามารถ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยมีผู้นำนันทนาการเป็นกลไกสำคัญในการที่จะทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องความต้องการนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีแนวคิดของผู้นำนันทนาการลีลาศประกอบด้วย ความรู้ ความเป็นผู้นำ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม และการบริหารจัดการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศ กรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศในสถานที่แต่ละประเภท ได้แก่ ชมรมลีลาศ โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศ โรงเรียนสอนลีลาศ และศูนย์เยาวชน กทม. ที่จัดนันทนาการลีลาศ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ คอกแลนด์ (Cochran, 1980) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่มสามารถนำค่าสถิติในอดีตมาแทนได้

Z แทน ระดับความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

Z ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96 (มั่นใจ 95%)

E แทน สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

การวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 แทนค่าได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{(.05)(1 - .05)(1.96)^2}{(.05)^2} \\ &= 384 \end{aligned}$$

จากการคำนวณที่ได้ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและสามารถแทนประชากรทุกส่วนได้ ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Random Sampling) เก็บแบบสอบถามจากผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศในสถานที่แต่ละประเภท ดังนี้ (สมาคมลีลาศแห่งประเทศไทย, 2550 : ออนไลน์) ได้แก่ ชมรมลีลาศ โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศ โรงเรียนสอนลีลาศ และศูนย์เยาวชน กทม.ที่จัดนันทนาการลีลาศ โดยกำหนดโควตาในสถานที่แต่ละประเภท 80 คน รวม 5 ประเภท = 400 คน

ชมรมลีลาศ	โรงแรมที่จัด นันทนาการลีลาศ	ร้านอาหารที่จัด นันทนาการลีลาศ	โรงเรียนสอนลีลาศ	ศูนย์เยาวชน กทม.ที่ จัดนันทนาการลีลาศ
80	80	80	80	80

2. วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ทำการจับสลากแต่ละสถานที่ ทั้ง 5 ประเภท โดยผู้วิจัยทำการจับฉลากสุ่มสถานที่ที่ขึ้นมาประเภทละ 4 แห่ง รวมเป็นสถานที่ 20 แห่ง เพื่อทำการเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศในสถานที่ที่จับฉลากได้ แห่งละ 20 คน รวมเป็น 400 ชุด

ชมรมลีลาศ	โรงแรมที่จัด นันทนาการลีลาศ	ร้านอาหารที่จัด นันทนาการลีลาศ	โรงเรียนสอน ลีลาศ	ศูนย์เยาวชน กทม. ที่จัดนันทนาการลีลาศ
1. ชมรมสวนหลวง ร.9 (เขตประเวศ)	1. โรงแรมมณเฑียร สุรวงศ์ (เขตบางรัก)	1. ร้าน The Greet (เขตบางเขน)	1. BIDA Dance Studio (เขตเอก มัย)	1. ศูนย์เยาวชน ไทย-ญี่ปุ่น (เขตดิน แดง)
2. ชมรม มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์(เขต จตุจักร)	2. โรงแรม Prince Palace (เขตป้อมปราบ ศัตรูพ่าย)	2. ร้าน Cavern (เขตลาดพร้าว)	2. Dance Synergy (ปทุม วัน)	2. ศูนย์เยาวชน ลุมพินี (เขตปทุมวัน)
3. ชมรมปักษิไต้ (เขต บางกอกน้อย)	3. โรงแรม Bangkok Rama Place (เขต ประเวศ)	3. ร้าน Jazz (เขต ลาดพร้าว)	3. Signature (เขตปทุมวัน)	3. ศูนย์เยาวชน โรงเรียนวัดดอกไม้ (เขตยานนาวา)
4. ชมรมวัดธาตุทอง (เขตวัฒนา)	4. โรงแรมแชนกรีล่า (เขตบางรัก)	4. ร้าน Retro (ศูนย์ ประชุมแห่งชาติทีลีรี กิตติ์ (เขตคลองเตย)	4. Nice Step (เขตห้วยขวาง)	4. ศูนย์เยาวชน บางเขน (บางเขน)

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออก ดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือก

1. ประชาชนชาวไทย เพศชายและเพศหญิง
2. มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
3. ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศในสถานที่แต่ละประเภท ได้แก่ ชมรมลีลาศ โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศ โรงเรียนสอนลีลาศ และศูนย์เยาวชน กทม. ที่จัดนันทนาการลีลาศ ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมลีลาศเป็นประจำไม่ต่ำกว่า 3 วัน/สัปดาห์ โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

เกณฑ์การคัดออก

1. ผู้ที่ไม่มีความสมัครใจและไม่ยินดีให้ความเข้าร่วมในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีระดับความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert, 1967) Likert Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	หมายถึง	5
เห็นด้วยมาก	หมายถึง	4
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	3
เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	หมายถึง	1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open – End Questionnaires) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สอนกิจกรรมลีลาศเป็นการเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมถึงความต้องการผู้นำนันทนาการของผู้สูงอายุ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้แก่

1. รศ.เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย รองคณบดีกำกับดูแลหน่วยงานแผนและงบประมาณหน่วยประกันคุณภาพและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อ.อุไรวรรณ ชมวัฒนา นักวิชาการ แผนกการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผศ.ดร.นพรัตน์ พบลาก คณบดี คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
4. ดร.ปัญญา หาญลำยวง รองอธิบดี กรมพลศึกษา
5. อ.ดร.วณัฐพงศ์ เเบญจพงศ์ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการและบริการวิชาการ ชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าความตรงของแบบสอบถามด้วยวิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยค่าที่ได้ต้องใกล้เคียง 1 มากที่สุด โดยผู้วิจัยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 หรือใกล้เคียงกับ 1 มากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามดังนี้

- +1 เมื่อข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 นำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 0.80

4. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำไปทดลอง (Try – out) กับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่เลือกไว้จำนวน 30 คน คือ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศ ณ ชมรมลีลาศ ลีลาวดิ เขตตลิ่งชัน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจึงนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแบบสอบถาม (α -Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาร์ค (Cronbach's Alpha Coefficient, 1951) ค่าที่ได้ ทั้งฉบับของแบบทดสอบ 32 ข้อ มีค่าเท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม วิธีการเก็บข้อมูล ตลอดจนถึงการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง และผู้วิจัยสังเกตความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจำแนกวันเก็บข้อมูลดังนี้

- ชมรมลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด

- โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด

- ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศวันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด

- โรงเรียนสอนลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด

- ศูนย์เยาวชน กทม.ที่จัดนันทนาการลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความถี่ต้องการ โดยแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความต้องการระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความต้องการระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความต้องการระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความต้องการระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ โดยการวิเคราะห์สถิติที (t- test Independent) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครตามตัวแปรระดับการศึกษา และรายได้ต่อการเลี้ยงชีพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way – analysis of variance) ถ้าพบความแตกต่างให้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยโดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe' test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
f	แทน	ความถี่
%	แทน	ร้อยละ
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean of square)
p	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ โดยการวิเคราะห์สถิติที (t- test Independent) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครตามตัวแปรระดับการศึกษา และรายได้ต่อการเลี้ยงชีพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way - analysis of variance) ถ้าพบความแตกต่างให้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยโดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe' test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ทั้ง 5 ด้าน ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้ว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	112	28.00
หญิง	288	72.00
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	57	14.25
ปริญญาตรี	230	57.50
สูงกว่าปริญญาตรี	113	28.25
รวม	400	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	39.00	9.75
15,000- 29,999 บาท	78.00	19.50
30,000- 44,999 บาท	105.00	26.25
มากกว่า 50,000 บาท	178.00	44.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 400 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 เพศหญิง จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 ระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 รายได้ 15,000- 29,999 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 รายได้ 30,000- 44,999 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 รายได้มากกว่า 50,000 บาทจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50

ตอนที่ 2 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยวิเคราะห์แต่ละด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาแปลความหมายเป็นระดับความคิดเห็น แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ตารางที่ 2 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้

ด้านความรู้	N= 400		ระดับความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	
1. จบการศึกษาปริญญาตรี สาขานันทนาการ	3.56	1.20	มาก
2. มีความรู้และความเข้าใจในหลักการจัดการนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ (กระบวนการและวิธีการต่างๆ ที่ช่วยฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงได้)	4.31	0.91	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ (การเลือกกิจกรรมที่เป็นสิ่งทำให้สุขภาพของผู้สูงอายุดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ)	4.35	0.78	มาก
4. มีความรู้จากการจัดการนันทนาการประยุกต์ใช้ในการสอนลีลาศสำหรับผู้สูงอายุได้ (การปรับความยากง่ายของทักษะการเต้นลีลาศให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ)	4.43	0.70	มาก
5. มีความรู้เรื่องทักษะลีลาศสำหรับผู้สูงตลอดจนเทคนิคต่างๆของกีฬาลีลาศเป็นอย่างดี	4.44	0.72	มาก
6. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะลีลาศให้แก่ผู้สูงอายุได้	4.40	0.76	มาก
รวม	4.25	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครด้านความรู้ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดเรียงลำดับดังนี้ มีความรู้เรื่องทักษะลีลาศสำหรับผู้สูงตลอดจนเทคนิคต่างๆของกีฬาลีลาศเป็นอย่างดี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.72) มีความรู้จากการจัดการนันทนาการประยุกต์ใช้ในการสอนลีลาศสำหรับผู้สูงอายุได้ดี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.70) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และทักษะลีลาศให้แก่ผู้สูงอายุได้ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.76) มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.78) มีความรู้และความเข้าใจในหลักการจัดการนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.91) จบการศึกษาปริญญาตรี สาขานันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.20)

ตารางที่ 3 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นผู้นำ

ด้านความเป็นผู้นำ	N= 400		ระดับความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	
1. สามารถสร้างแรงจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม	4.59	0.64	มากที่สุด
2. สามารถปรับตัวในการบริหารจัดการและการสอนได้	4.59	0.59	มากที่สุด
3. เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการสอน การจัดการ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีอารมณ์ขัน	4.57	0.70	มากที่สุด
4. สามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาในการจัดการ และการสอนได้เพื่อให้เกิดประสิทธิผล	4.48	0.71	มาก
5. สร้างบรรยากาศในการสอนให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.37	0.72	มาก
6. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี	4.52	0.66	มากที่สุด
รวม	4.52	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 4 ข้อดังนี้ สามารถสร้างแรงจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.64) สามารถปรับตัวในการบริหารจัดการและการสอนได้ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.59) เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการสอน การจัดการ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีอารมณ์ขัน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.70) สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.66) และอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 2 ข้อ ดังนี้ สามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาในการจัดการ และการสอนได้เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.71) สร้างบรรยากาศในการสอนให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 4 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์

ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	N= 400		ระดับความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	
1. เป็นผู้มีการแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย วางตัวน่าศรัทธาเลื่อมใส	4.16	0.65	มาก
2. เป็นผู้วางตัวด้วยความสุ่ม รอบคอบ	4.28	0.68	มาก
3. เป็นผู้มีความสุภาพ ไม่ทะเลาะและหยาบคาย	4.23	0.72	มาก
4. เป็นผู้กล้าแสดงออก	4.28	0.60	มาก
5. เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น	4.11	0.60	มาก
6. เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ	4.25	0.69	มาก
7. รู้จักพูด จักยกย่อง ชมเชยผู้อื่น เมื่อเขาทำถูกต้อง	4.16	0.66	มาก
รวม	4.21	0.49	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49) พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดเรียงลำดับดังนี้ เป็นผู้วางตัวด้วยความสุ่ม รอบคอบ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.68) เป็นผู้กล้าแสดงออก มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.60) เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.69) เป็นผู้มีความสุภาพ ไม่ทะเลาะและหยาบคาย มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) เป็นผู้มีการแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย วางตัวน่าศรัทธาเลื่อมใส มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.65) รู้จักพูด จักยกย่อง ชมเชยผู้อื่น เมื่อเขาทำถูกต้อง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.66) เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.60)

ตารางที่ 5 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรมจริยธรรม	N= 400		ระดับความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	
1. เป็นผู้เคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	4.39	0.78	มาก
2. เป็นผู้มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลาและเต็มเวลา	4.36	0.69	มาก
3. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.45	0.72	มาก
4. เป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข	4.46	0.71	มาก
5. เป็นผู้อุทิศเวลาและเสียสละต่อส่วนรวม	4.46	0.67	มาก
6. เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	4.40	0.68	มาก
รวม	4.42	0.62	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62) พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุดเรียงลำดับดังนี้ เป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.71) เป็นผู้อุทิศเวลาและเสียสละต่อส่วนรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.72) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.72) เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68) เป็นผู้เคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.78) เป็นผู้มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลาและเต็มเวลา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 6 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบริหารจัดการ

ด้านบริหารจัดการ	N= 400		ระดับความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	
1. เป็นผู้ที่สามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.50	0.62	มากที่สุด
2. มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน	4.49	0.62	มาก
3. มีการบริหารจัดการขนาดพื้นที่ห้องลีลาศเพียงพอกับจำนวนสมาชิก	4.53	0.68	มากที่สุด
4. มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องลีลาศ	4.55	0.66	มากที่สุด
5. มีการเตรียมเนื้อหาตลอดจนสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนล่วงหน้า	4.53	0.70	มากที่สุด
6. มีความเหมาะสมในการบริหารช่วงเวลาในการฝึกกิจกรรมลีลาศ	4.10	0.83	มาก
7. มีการติดตามผลและประเมินผลการผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.34	0.69	มาก
รวม	4.43	0.53	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครด้านบริหารจัดการ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 4 ข้อดังนี้ มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้องลีลาศ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.66) มีการบริหารจัดการขนาดพื้นที่ห้องลีลาศเพียงพอกับจำนวนสมาชิก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.68) มีการเตรียมเนื้อหาตลอดจนสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.70) เป็นผู้ที่สามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) และอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 3 ข้อ ดังนี้ มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.62) มีการติดตามผลและประเมินผลการผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.69) มีความเหมาะสมในการบริหารช่วงเวลาในการฝึกกิจกรรมลีลาศ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 7 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศ	N= 400		ระดับความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านความรู้	4.25	0.63	มาก
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.52	0.55	มากที่สุด
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.21	0.49	มาก
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.42	0.62	มาก
5. ด้านบริหารจัดการ	4.43	0.53	มาก
รวม	4.37	0.37	มาก

จากตารางที่ 7 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 1 ด้านดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) และ อยู่ในระดับมาก มีจำนวน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.53) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.63) ด้านบุคลิกภาพและ มนุษย์สัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลา	ชาย (n = 112)		หญิง (n = 288)		t	p
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านความรู้	4.31	0.61	4.22	0.63	1.215	.226
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.55	0.57	4.51	0.54	0.763	.446
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.22	0.54	4.20	0.46	0.384	.701
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.43	0.57	4.41	0.63	0.244	.808
5. ด้านบริหารจัดการ	4.45	0.55	4.43	0.52	0.414	.679
รวม	4.39	0.37	4.35	0.37	0.932	.353

จากตารางที่ 8 แสดงว่าความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน พบว่าผู้สูงอายุเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 และผู้สูงอายุเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 เมื่อทำการทดสอบแล้วพบว่า ผู้สูงอายุชายกับผู้สูงอายุหญิงมีความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 9 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้าน

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศ	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (n =57)		ปริญญาตรี (n =230)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n =113)	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ด้านความรู้	3.92	0.62	4.30	0.60	4.32	0.63
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.27	0.57	4.53	0.53	4.63	0.54
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.00	0.53	4.21	0.47	4.31	0.46
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.12	0.60	4.46	0.60	4.49	0.62
5. ด้านบริหารจัดการ	4.18	0.55	4.44	0.53	4.54	0.47
รวม	4.10	0.33	4.39	0.35	4.46	0.37

จากตารางที่ 9 แสดงว่าความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมทุกด้าน พบว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

ความต้องการผู้นำ นันทนาการลีลาศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.390	3.695	9.680*	.000
	ภายในกลุ่ม	397	151.550	.382		
	รวม	399	158.940			
2. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.862	2.431	8.122*	.000
	ภายในกลุ่ม	397	118.813	.299		
	รวม	399	123.675			
3. ด้านบุคลิกภาพและ มนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	3.846	1.923	8.292*	.000
	ภายในกลุ่ม	397	92.072	.232		
	รวม	399	95.918			
4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.931	2.965	7.966*	.000
	ภายในกลุ่ม	397	147.776	.372		
	รวม	399	153.707			
5. ด้านบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.000	2.500	9.118*	.000
	ภายในกลุ่ม	397	108.848	.274		
	รวม	399	113.848			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.191	2.596	20.193*	.000
	ภายในกลุ่ม	397	51.029	.129		
	รวม	399	56.221			

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 10 แสดงว่า การทดสอบความแตกต่างของเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way - analysis of variance) พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe' test)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความรู้

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.92	4.30	4.32
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.92	-	0.37*	0.40*
ปริญญาตรี	4.30		-	0.02
สูงกว่าปริญญาตรี	4.32			-

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		4.27	4.53	4.63
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.27	-	0.25*	0.35*
ปริญญาตรี	4.53		-	0.09
สูงกว่าปริญญาตรี	4.63			-

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		4.00	4.21	4.31
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.00	-	0.21*	0.31*
ปริญญาตรี	4.21		-	0.10
สูงกว่าปริญญาตรี	4.31			-

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		4.12	4.46	4.49
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.12	-	0.33*	0.36*
ปริญญาตรี	4.46		-	0.02
สูงกว่าปริญญาตรี	4.49			-

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านบริหารจัดการ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		4.18	4.44	4.54
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.18	-	0.25*	0.36*
ปริญญาตรี	4.44		-	0.10
สูงกว่าปริญญาตรี	4.54			-

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้าน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		4.10	4.39	4.46
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.10	-	0.28*	0.36*
ปริญญาตรี	4.39		-	0.07
สูงกว่าปริญญาตรี	4.46			-

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมทุกด้าน

ความต้องการผู้นำนันทนาการ ลีลาของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 15,000 บาท (n =39)		15,000- 29,999 บาท (n =78)		30,000- 44,999 บาท (n =105)		มากกว่า 50,000 บาท (n =178)	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. ด้านความรู้	4.03	0.60	4.12	0.66	4.23	0.59	4.36
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.15	0.59	4.49	0.49	4.54	0.53	4.60	0.55
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	3.90	0.55	4.19	0.47	4.21	0.48	4.28	0.46
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.12	0.54	4.37	0.68	4.42	0.62	4.50	0.58
5. ด้านบริหารจัดการ	4.12	0.51	4.33	0.58	4.40	0.55	4.56	0.45
รวม	4.07	0.34	4.30	0.35	4.36	0.37	4.46	0.35

จากตารางที่ 17 แสดงว่าความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมทุกด้าน พบว่า ผู้สูงอายุมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ผู้สูงอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-29,999 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 – 44,999 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.37 และผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	5.519	1.840	4.749*	.003
	ภายในกลุ่ม	396	153.421	.387		
	รวม	399	158.940			
2. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.553	2.184	7.386*	.000
	ภายในกลุ่ม	396	117.122	.296		
	รวม	399	123.675			
3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	4.652	1.551	6.729*	.000
	ภายในกลุ่ม	396	91.266	.230		
	รวม	399	95.918			
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.861	1.620	4.311*	.005
	ภายในกลุ่ม	396	148.845	.376		
	รวม	399	153.707			
5. ด้านบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.697	2.566	9.571*	.000
	ภายในกลุ่ม	396	106.151	.268		
	รวม	399	113.848			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	5.487	1.829	14.276*	.000
	ภายในกลุ่ม	396	50.734	.128		
	รวม	399	56.221			

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 18 แสดงว่าการทดสอบความแตกต่างของเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way - analysis of variance) พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe' test)

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านความรู้

ตัวแปร	\bar{X}	ต่ำกว่า	15,000-	30,000-	มากกว่า
		15,000 บาท	29,999 บาท	44,999 บาท	50,000 บาท
		4.03	4.12	4.23	4.36
ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.03	-	0.08	0.19	0.32*
15,000- 29,999 บาท	4.12		-	0.11	0.24*
30,000- 44,999 บาท	4.23			-	0.13
มากกว่า 50,000 บาท	4.36				-

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทและผู้สูงอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านความเป็นผู้นำ

ตัวแปร	\bar{X}	ต่ำกว่า	15,000-	30,000-	มากกว่า
		15,000 บาท	29,999 บาท	44,999 บาท	50,000 บาท
		4.03	4.49	4.54	4.60
ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.15	-	0.33*	0.38*	0.44*
15,000- 29,999 บาท	4.49		-	0.05	0.11
30,000- 44,999 บาท	4.54			-	0.05
มากกว่า 50,000 บาท	4.60				-

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ตัวแปร	\bar{X}	ต่ำกว่า	15,000-	30,000-	มากกว่า
		15,000 บาท	29,999 บาท	44,999 บาท	50,000 บาท
		3.90	4.19	4.21	4.28
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.90	-	0.29*	0.31*	0.38*
15,000- 29,999 บาท	4.19		-	0.02	0.08
30,000- 44,999 บาท	4.21			-	0.06
มากกว่า 50,000 บาท	4.28				-

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ตัวแปร	\bar{X}	ต่ำกว่า	15,000-	30,000-	มากกว่า
		15,000 บาท	29,999 บาท	44,999 บาท	50,000 บาท
		4.12	4.37	4.42	4.50
ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.12	-	0.25	0.30	0.38*
15,000- 29,999 บาท	4.37		-	0.04	0.12
30,000- 44,999 บาท	4.42			-	0.07
มากกว่า 50,000 บาท	4.50				-

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 22 แสดงว่า ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้านบริหารจัดการ

ตัวแปร	\bar{X}	ต่ำกว่า	15,000-	30,000-	มากกว่า
		15,000 บาท	29,999 บาท	44,999 บาท	50,000 บาท
		4.12	4.33	4.40	4.56
ต่ำกว่า 15,000 บาท	3.90	-	0.20*	0.27*	0.44*
15,000- 29,999 บาท	4.33		-	0.07	0.23*
30,000- 44,999 บาท	4.40			-	0.09
มากกว่า 50,000 บาท	4.56				-

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 23 แสดงว่า ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท และ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมทุกด้าน

ตัวแปร	\bar{X}	ต่ำกว่า	15,000-	30,000-	มากกว่า
		15,000 บาท	29,999 บาท	44,999 บาท	50,000 บาท
		4.07	4.30	4.36	4.46
ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.07	-	0.23*	0.29*	0.39*
15,000- 29,999 บาท	4.30		-	0.06	0.16*
30,000- 44,999 บาท	4.36			-	0.16
มากกว่า 50,000 บาท	4.46				-

* $P \leq 0.05$

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 - 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท และ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ทั้ง 5 ด้าน ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความรู้

ผู้นำนันทนาการลีลาศควรจะพัฒนาตนเองด้านการนันทนาการทั่วไปและพลศึกษาการลีลาศให้ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งความรู้ในด้านเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจและการเลือกใช้สื่อการสอนเหมาะสม และควรมีความรู้เกี่ยวกับวงการลีลาศภายในประเทศและนอกประเทศอย่างแท้จริง มีความรู้ในทักษะลีลาศ และกติกาสามารถ ความสามารถถ่ายทอดความรู้

2. ด้านความเป็นผู้นำ

ผู้นำนันทนาการลีลาศควรสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการสอน สามารถนำพาผู้สูงอายุให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและบรรลุวัตถุประสงค์ของการนันทนาการและการออกกำลังกาย

3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ผู้นำนันทนาการลีลาศเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่งกายสุภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นได้และปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้สูงอายุได้ โดยมีข้อเสนอแนะให้สามารถใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุทั้งในหน้าที่และเรื่องส่วนตัวให้เปรียบเสมือนครอบครัวของตนเอง และผู้นำนันทนาการลีลาศควรละเว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษทั้งปวงเช่น สุรา บุหรี่

4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผู้นำนันทนาการลีลาศเป็นผู้ที่มีมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีความยุติธรรม ความเมตตากรุณาต่อผู้สูงอายุโดยมีข้อเสนอแนะเป็นควรมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ เป็นผู้มีความตรงต่อเวลาความ อีกทั้งต้องรู้จักกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ และต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5. ด้านบริหารจัดการ

ผู้นำนันทนาการลีลาศควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เลือกจังหวะที่ตนเองสนใจและชอบ เพื่อให้เกิดสนุกสนาน และบริหารเวลาในการดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง สามารถใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิสูงสุดแก่ผู้สูงอายุ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ การศึกษา รายได้ต่อการเลี้ยงชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ขึ้นไป ที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศในชมรมลีลาศ โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศ โรงเรียนสอนลีลาศ และศูนย์เยาวชน กทม. ที่จัดนันทนาการลีลาศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open - End Questionnaires) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สอนกิจกรรมลีลาศเป็นการเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม โดยพิจารณาค่าความตรงของแบบสอบถามด้วยวิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ผลเท่ากับ 0.80 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Test) โดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน คือ ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศ ณ ชมรมลีลาศ ลีลาวดี เขตตลิ่งชัน เพื่อต้องการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α -Coefficient) ของครอนบาร์ค โดยได้ค่าครอนบาร์คแอลฟา เท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม วิธีการเก็บข้อมูล ตลอดจนถึงการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง และผู้วิจัยสังเกตความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจำแนกวันเก็บข้อมูลดังนี้

- ชมรมลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด
- โรงแรมที่จัดนันทนาการลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด
- ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลาศวันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด
- โรงเรียนสอนลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด
- ศูนย์เยาวชน กทม.ที่จัดนันทนาการลีลาศ วันจันทร์ – ศุกร์ 40 ชุด และวันเสาร์ – อาทิตย์ 40 ชุด รวม 80 ชุด

จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลแบบสอบถามไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ดังนี้

- วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
- วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- สถิติทดสอบหาความแตกต่างค่าที (t-test)
- สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 72 จำนวน 288 คน ส่วนใหญ่ การศึกษาอยู่ในระดับกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.50 จำนวน 230 คน และส่วนใหญ่ รายได้ มากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.50 จำนวน 178 คน

1.1 ด้านความรู้

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครด้านความรู้ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.63)

1.2 ด้านความเป็นผู้นำ

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55)

1.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49)

1.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62)

1.5 ด้านบริหารจัดการ

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครด้านบริหารจัดการ โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.53)

จากการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.37)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุเพศชายกับ เพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยรวมทุกด้าน พบว่าผู้สูงอายุเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 และผู้สูงอายุเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 เมื่อทำการ ทดสอบแล้วพบว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขต กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมทุกด้าน พบว่า ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37

การทดสอบความแตกต่างของเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way – analysis of variance) พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe' test)

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ดังนี้

3.1 ด้านความรู้

ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านความเป็นผู้นำ

ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ด้านบริหารจัดการ

ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมทุกด้าน พบว่าผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมทุกด้าน พบว่า ผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาทมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 ผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35

การทดสอบความแตกต่างของเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way – analysis of variance) พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงนำไปทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe' test)

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้

4.1 ด้านความรู้

ผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท และผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายुरายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ด้านความเป็นผู้นำ

ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทแตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ด้านบริหารจัดการ

ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทแตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท และ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมทุกด้าน พบว่าผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาทแตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000- 44,999 บาท ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท และ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000- 29,999 บาท แตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครในด้านความรู้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบริหารจัดการ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยรวมมีความอยู่ในระดับมาก 4 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบริหารจัดการและอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านคือ ด้านความเป็นผู้นำ เพราะผู้นำนันทนาการลีลาศยังไม่สามารถแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความพึงพอใจผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1954) ได้กล่าวว่าการแสดงพฤติกรรมมนุษย์นั้นเกิดความต้องการและความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง ความต้องการที่ยังไม่ได้ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุมีความคาดหวังจะประสบความสำเร็จจากการที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยความต้องการตามลำดับขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Need) การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศนั้น ทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และ ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก (Affiliation or Social Need) ความต้องการที่จะเป็นที่รักของผู้อื่นและต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เพราะมนุษย์ย่อมต้องการเพื่อน ไม่ต้องการความรู้สึกเหงา และอยู่คนเดียวตามลำพัง ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2557) ได้กล่าวถึงถึงนันทนาการลีลาศ ว่าเป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถเข้าร่วมได้ ทั้งชายและหญิง และทุกกลุ่มวัย เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างบุคลิกลักษณะ ให้สง่างามในการเคลื่อนไหวก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีชีวิตชีวา คลายความตึงเครียด ทั้งร่างกายและจิตใจได้ดี ชะลอความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ช่วยรักษาโรคบางอย่าง ที่เกิดจากการขาดการออกกำลังกาย ทำให้ชีวิตยืนยาว และมีความสุข ซึ่งจากความต้องการประสบความสำเร็จจากการที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศ ซึ่งแยกอภิปรายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านความรู้

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก เพราะผู้นำนันทนาการลีลาศควรมีความรู้และความเข้าใจในหลักการจัดการนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีการเลือกกิจกรรมที่เป็นสิ่งที่ทำให้สุขภาพของผู้สูงอายุดีทั้งทางร่างกายและจิตใจสามารถนำความรู้จากการจัดการนันทนาการประยุกต์ใช้ในการสอนลีลาศสำหรับผู้สูงอายุได้ สอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2542) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำนันทนาการมีความรอบรู้ในเรื่องนันทนาการชุมชน นันทนาการธุรกิจการค้า นันทนาการอาสาสมัคร แหล่งนันทนาการ การจัดการและการบริหารงาน การวัดและประเมินผลและเทพประสิทธิ์ กุศลวิชัย (2556) กล่าวถึง ลักษณะของผู้นำกิจกรรมนันทนาการ ไว้ดังนี้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมนันทนาการและการนำกิจกรรมอย่างดี โดยได้รับการอบรมศึกษาโดยตรงจากหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทอดศักดิ์ ถวิล (2552) คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้นำนันทนาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคกลางความคิดเห็นของ

ผู้บริหารและอาจารย์ต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้หน้านั้นนทานการด้านความรู้วิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความเป็นผู้นำ

ความต้องการผู้หน้านั้นนทานการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะผู้สูงอายุต้องการให้ผู้หน้านั้นนทานการลีลาศสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้สูงอายุให้ปฏิบัติตามสามารถปรับตัวในการบริหารจัดการและการสอนได้และการสอนได้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสร้างบรรยากาศในการสอนให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับเอนก หงษ์ทองคำ (2542) ได้กล่าวถึงผู้หน้านั้นนทานการที่ดี คือ บุคคลที่มีความสามารถ นำกิจกรรมนั้นนทานการได้ประสบความสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มสมาชิก เป็นที่ยอมรับให้ความเชื่อถือ รักและศรัทธาโดยองค์ประกอบของผู้หน้านั้นนทานการ องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งคือความเป็นผู้นำซึ่งประกอบด้วยมีสติปัญญาเฉียบแหลม มีประสบการณ์และการตัดสินใจสั่งการ แก้ปัญหาได้ถูกต้อง รู้จักใช้ศิลปะการเป็นผู้นำได้ถูกกาลเทศะ องค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมลักษณะทางสติปัญญา สอดคล้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำที่อาร์ซี (TRC Leadership Theory) ของยุกส์ (Yukl ,1997) กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้ผู้นำที่มุ่งงานว่าพฤติกรรมของผู้ผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้สำเร็จการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพการรักษาความมั่นคงและความน่าเชื่อถือในการดำเนินกิจกรรมโดยมีพฤติกรรมหลักของผู้ผู้นำที่ใช้ได้แก่การวางแผนการจัดกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีของ เกย์ตัน (Gayton , 1969) ที่ผู้หน้านั้นนทานการลีลาศต้องมีวินัยแห่งตนสามารถบังคับควบคุมตนเองได้ มีความแน่วแน่เด็ดขาดกล้าตัดสินใจ มีความจำใจจำสิ่งต่างๆได้แม่นยำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.3. ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ความต้องการผู้หน้านั้นนทานการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก เพราะผู้สูงอายุต้องการให้ผู้หน้านั้นนทานการลีลาศแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย วางตัวน่าศรัทธาเลื่อมใสเป็นผู้วางตัวด้วยความสุขุม สอดคล้องกับสมบัติ กายจนกิจ (2542) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติผู้หน้านั้นนทานการด้านบุคลิกภาพกระฉับกระเฉงว่องไวและเฉลียวฉลาดมีท่าทางสง่าผ่าเผยยิ้มแย้มเป็นมิตรมีมารยาทสุภาพเรียบร้อยทั้งกายวาจาใจรอบคอบเป็นผู้มีวาจาสุภาพ ไม่ทะเลาะและหยาบคาย อีกทั้งผู้สูงอายุยังต้องการให้ผู้หน้านั้นนทานการเป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น รู้จักพูด จักยกย่อง ชมเชยผู้อื่น เมื่อเขาทำถูกต้อง สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของ McClelland (1965) ในข้อที่ 2 ความต้องการมิตรสัมพันธ์ เป็นความต้องการที่จะมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผู้ที่มีความการสูงจะให้ความสำคัญแก่มิตรภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และต้องการความเป็นที่รักของคนอื่น และสอดคล้องกับสำนักส่งเสริมและพัฒนานั้นนทานการ (2553) ได้กล่าวถึงนั้นนทานการเพื่อความบำบัดในสังคมปัจจุบันชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเมืองเต็มไปด้วยความหวัง และความหมาย ผู้สูงอายุ ต่างก็มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นนทานการเพื่อเสริมสร้างและปรุ่แต่งคุณภาพชีวิต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้สูงอายุทุกคนควรจะได้รับสิทธิในการแสดงออก ควรจะได้รับความยกย่องนับถือและการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้สูงอายุต้องการให้ผู้นำนันทนาการลีลาศเป็นผู้เคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นเป็นผู้มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรงเวลาและเต็มเวลาเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขเป็นผู้อุทิศเวลาและเสียสละต่อส่วนรวมเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สอดคล้องกับ ศิริพงษ์ ศรีชัยรมย์รัตน์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่าผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักความถูกต้อง หลักแห่งเหตุผลและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการ ปฏิบัติปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียง ในการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรสูงสุด

1.5. ด้านบริหารจัดการ

ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เพราะผู้สูงอายุต้องการให้ผู้นำนันทนาการลีลาศเป็นผู้ที่สามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนและกำหนดเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน การบริหารจัดการขนาดพื้นที่ห้องลีลาศเพียงพอกับจำนวนสมาชิก มีความเหมาะสมในการบริหารช่วงเวลาในการฝึกกิจกรรมลีลาศ มีการติดตามผลและประเมินผลการผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับกำโชค เผือกสุวรรณ (2538) ได้สรุปไว้เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นำนันทนาการ ก็คือบุคคลที่เป็นผู้นำทำหน้าที่จัดดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรการบริหาร อันได้แก่ บุคคล อุปกรณ์ และเงินงบประมาณ อีกทั้งเทคนิคการจัดการไปจัดดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จของงานที่ตั้งไว้ ผู้นำนันทนาการก็จะต้องทำหน้าที่ให้การจัดอำนวยการต่าง ๆ ทั้งหมดนั้นไปสู่เป้าหมายของนันทนาการให้จงได้ อย่างไรก็ตาม การบรรลุเป้าประสงค์ของการบริหารนันทนาการได้นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบปัจจัยคุณสมบัติของผู้บริหารนันทนาการเป็นสิ่งสำคัญ การด้านบริหารต้องรู้จักการวางแผนการบริหารและจัดการองค์การต้องรู้จักการบริหารงานบุคคลการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับวิเชียร วิทย์อุดม (2548) คุณลักษณะของผู้นำว่าต้องมีทักษะการจัดการ (Managerial Skills) ผู้ที่ประสบความสำเร็จมักมีทักษะการจัดการสูง ได้แก่ทักษะทางเทคนิคการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย กระบวนการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญาฤกษ์มิ ตระกูลตั้งจิตร (2558) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุเพศชายกับเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 เพราะปัจจุบันทั้งเพศชายและเพศหญิงได้รับการยกย่องเท่าเทียมกันมีสิทธิเสรีภาพเหมือน ๆ กัน ทุกคนต่างมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสุขภาพ พักผ่อนหย่อนใจ และสนับสนุนบุคคลในครอบครัว คู่สามี ภรรยาให้ได้มีกิจกรรมร่วมกัน เป็นการส่งเสริมสุขภาพและบำบัดฟื้นฟูผู้สูงอายุให้มีสุขภาพกายและจิตที่สมบูรณ์ ภายใต้อัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนใกล้ชิดและบุคคลทั่วไปในสังคม อีกทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ทั้งเพศชายและเพศหญิงโดยธรรมชาติหรือโดยทั่วไปแล้ว ก็ต้องการผู้นำนันทนาการที่มีคุณลักษณะที่ดีด้วยกันทั้งสิ้นเนื่องจากผู้นำ

นันทนาการที่มีคุณลักษณะที่ดี เป็นไปตามความพึงประสงค์ของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2557) นันทนาการการลีลาศ สามารถเข้าร่วมได้ ทั้งชายและหญิง จึงทำให้ความต้องการในผู้นำนันทนาการลีลาศไม่ต่างกัน สอดคล้องกับ อภิวัฒน์ เสือปาน (2546) การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์เป็นรายคู่จะพบว่าผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาปริญญาตรีและ ผู้สูงอายุระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เพราะระดับการศึกษาที่สูงกว่าทำให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมนันทนาการลีลาศมีข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดที่จะวิเคราะห์ผู้นำนันทนาการลีลาศ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบริหารจัดการ ได้ดีกว่า จึงต้องการ ผู้นำนันทนาการที่มีคุณสมบัติสูง สอดคล้องกับ นันทนา อยู่สบาย (2557) การศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ศีระชะจะเข้้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์เป็นรายคู่จะพบว่าผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยจะแตกต่างกับ ผู้สูงอายุรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูง เพราะผู้สูงอายุที่มีรายได้สูงยังมีความต้องการสูง กิจกรรมนันทนาการลีลาศในบางสถานที่ยังคงต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมส่งผลให้มีความคาดหวังต่อการบรรลุวัตถุประสงค์สูง จึงทำให้มีความต้องการในผู้นำนันทนาการลีลาศสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ลอยแก้ว (2555) ได้ศึกษา ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามด้านรายได้ มีความต้องการแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. เนื่องจากผู้ดำเนินนันทนาการลีลาศในองค์กรของกรุงเทพมหานครขาดการเรียนรู้ การเป็นผู้นำลีลาศแต่ต้องมารับหน้าที่สอนลีลาศทำให้การเรียนการสอนลีลาศผู้สูงอายุ จึงไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่มีความมาตรฐาน ดังนั้นควรมีการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ดำเนินนันทนาการลีลาศระยะสั้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. เนื่องจากการเรียนการสอนกิจกรรมนันทนาการลีลาศสำหรับผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่รวมกลุ่มเรียนด้วยกัน แต่ระดับทักษะมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ดำเนินนันทนาการลีลาศควรช่วยให้มีการจัดการกลุ่มเรียนให้มีหลายระดับ ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและสภาพปัญหาของผู้ดำเนินนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขต ภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคอีสาน และภาคตะวันออก
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ดำเนินนันทนาการลีลาศสำหรับประชาชนทั่วไป
3. ควรมีการศึกษากิจกรรมนันทนาการแบบผสมผสานสำหรับผู้สูงอายุ เช่น กิจกรรมนันทนาการลีลาศ กิจกรรมเข้าจังหวะ และ/หรือ กิจกรรมการร้องเพลง เป็นต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศ เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงประสิทธิผลของของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุว่าสามารถพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ ตามวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงสาธารณสุข. (2550). การเปลี่ยนแปลงและเตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: hp.anamai.go.th/soongwai/statics/health/prepared/topic002.php. [30 สิงหาคม 2558]
- กำโชค เผือกสุวรรณ. (2538). ผู้นำสหนาการ. กรุงเทพมหานคร: เกษมศรี.
- ณัฐธร ขุนทอง. (2554). ผลการฝึกGRAMโนร่าที่มีต่อความแข็งแรงและการทรงตัวของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดารณีย์ ศรีสวัสดิ์กุล. (2546). นันทนาการกับการใช้เวลาว่าง. กรุงเทพมหานคร: กรมศาสนา.
- ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ. (2548). การศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทอดศักดิ์ ถวิล. (2552). คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้นำนันทนาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2556). การนันทนาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธงชัย เจริญทรัพย์มณี. (2542). ลีลาศ. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- นันทนา อยู่สบาย. (2557). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรระเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญรักษา ประเสริฐ. (2552). เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับนันทนาการของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการนันทนาการ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญหลิบ พานิชชาติ. (2545). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บัญชา ชมกลิ่น. (2546). คุณลักษณะของผู้นำนันทนาการตามความคาดหวังของผู้ประกอบธุรกิจนันทนาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประสิทธิ์ ปิปทุม. (2547). **การฝึกฤๅษีตัดตนประยุกต์ที่มีต่อความอ่อนตัวและสุขภาพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณๅติ, สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปริญญาฤๅษี ตรีภูๅตังจิตร. (2558). **สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท**. วารสารพยาบาลทหาร 17(1)
- เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์. (2540). **ประชากรศาสตร์:สาระสำคัญโดยสังเขป**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2539). **การบริหารบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรศิริ พฤๅษะศรี. (2554). **ผลของโปรแกรมการออกกำลัๅงกายด้วยลีลาศต่อการทรงตัวของผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงต่อการหลัๅม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณๅติ, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนัๅญา เอี่ยมบุตร. (2554). **ผลการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณๅติ, คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2554). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็ๅกซ์เปอร์เน็ๅท จำกัด.
- ยุทธ ไภยวรรณ. (2545). **พื้นฐานการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณๅติยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณๅติยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ้ๅคส์พับลิเคชันส์
- วันเพ็ญ วงศ์จันทร์. (2539). **แบบแผนสุขภาพของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านธรรมปกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณๅติ, สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณิภา บุญระยอง. (2540). **แนวคิดในการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ**. วารสารผู้สูงอายุ 16(2) : 34-40.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2548). **ภาวะผู้นำ**. อุดรธานี: ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- วีรวัฒน์ คำแสนพันธ์. (2554). **ผลของการฝึกด้วยโปรแกรมการเดินแอโรบิกที่มีต่อค่าการทรงตัว ความอ่อนตัวของผู้สูงอายุ**. ปริญญานิพนธ์มหาบัณๅติ, สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). **สวัสดิการผู้สูงอายุ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ ศรีชัยรมย์รัตน์. (2542). **กฎแจ้ๅงความเป็นเลิศทางการบริหารคน**. กรุงเทพมหานคร: ชูม.

- ศิริวรรณ สุขดี และรัชพล สุขดี. (2557). ผลของการฝึกด้วยโปรแกรมการเดินลีลาที่มีต่อความแข็งแรงการทรงตัว และความอ่อนตัวของผู้สูงอายุ. *วารสารคณะพลศึกษา*. 17(1).
- สุรกุล เจนอบรม. (2534). *วิทยาการผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาของนอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพจน์ อินแจง .(2556). *ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาลีลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอลเดลซาร์ตรในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปีการศึกษา 2555*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนทร ตันโพธิ์. (2553). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนที่เข้ามาใช้บริการสวนลุมพินี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ตั้งสัจจง. (2540). *พลศึกษาและนันทนาการ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ จำกัด.
- สุวิมล ตั้งสัจจง. (2553). *นันทนาการและการใช้เวลาว่าง*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็ดมันเพรสโปรดักส์ จำกัด.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2542). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2553). *นันทนาการสำหรับประชากรสูงอายุ.วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและนันทนาการ*.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2554). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2557). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก กุลสถิตพร. (2549). *กายภาพบำบัดในผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมควร โพธิ์ทอง. (2542). *การนำเกม*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสันนนาการ คณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2551). *ชีวิตธรรมชาติด้วยนันทนาการ*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553). *กิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: พรินต์ติ้ง กรุป.

- อภิวัฒน์ เสือปาน. (2549). **ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, การจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารมณ นวากาญจน์. (2541). **โปรแกรมสันทนาการ**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). **นันทนาการกับสังคม เอกสารประกอบการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสันทนาการคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อ่อนนุช อิศราพานิชย์การ. (2555). **ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อบริการของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.

ภาษาอังกฤษ

- Alderfer, C. P. (1972). **Existence, Relatedness, and Growth; Human Needs in Organizational Settings**. Free Press. New York.
- Allison, S.M. A. (1998) Perspective on Collaborative Leadership: Synthesis of Twelve Case Studies. **Dissertation Abstracts International** 58(7) (January 1998). : 2471 – A.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. **Psychometrika** 16(3) : 297-334.
- Edginton, C.R., Edginton R.L. & McCell, M.L. (2003). **Leisure Basic Concepts**. Virginia: AAHPERD Publishing.
- Guyton, Arthur C. (1969). **Basic Human Physiology: Normal Function and Mechanisms of Disease**. W.B.: Saunders Co.
- Hodgetts, R.M. (1997). **Organizational Communication: A managerial perspective**. (2nd ed.), New York: Harper Collins Publishers.
- Jenkins, J.M. & Pigram, J.J. (2003). **Encyclopedia of Leisure and Outdoor Recreation**. NY: Routledge.
- Kidd, J.R. (1973). **How Adults Learn**. New York: Association Press.
- Likert, Rensis. (1967). “The Method of Constructing and Attitude Scale”. **Reading in Attitude Theory and Measurement**. P. 90-95. Fishbein, Martin, (Ed.), New York: Wiley & Son.
- Maslow, A.H. (1954). A Theory of Human Motivation. **Psychological Review** 50(4) : 370-396
- McClelland, D.C. (1985). **Human Motivation**. Oakland, N.J.: Scott. Foresman & company.
- Murray, H. (1964). **Motivation and Emotion**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall,
- Ouellette, M. (1999). Characteristic, Experience and Behavior of University Student Leaders (Leadership), **Dissertation Abstracts International**. 59(7) (1999, August).

- Tousignant M, Smeesters C, Breton AM, Breton E, Corriveau H. (2006). Criterion validity study of the cervical range of motion (CROM) device for rotational range of motion on healthy adults. **Journal Orthop Sports Phys Ther** 36(4) : 242-8.
- White, A. & Faith, U. (1998). Background and Characteristics of Immersion. Teachers in the United States. **Dissertation Abstracts International** 49(9) (1998, March) : 2539-A.
- Yukl, G. (1997). **Effective Leadership Behavior: A New Taxonomy and Model**. Paper presented at the Eastern Academy of Management International Conference, Dublin, Ireland.
- Yukl, G. (1997). **Effective Leadership Behavior: A New Taxonomy and Model**. Paper presented at the Eastern Academy of Management International Conference, Dublin, Ireland.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยที่ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และถูกทำลายทิ้งหลังจากเสร็จสิ้นงานวิจัย ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10 - 15 นาที แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งออกได้เป็น 5 ด้าน จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและได้สละเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาผู้นำนันทนาการลีลา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงสถานภาพของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (เงินเดือน/เงินบำนาญ/เงินที่ลูกหลานมอบให้)

() ต่ำกว่า 15,000 บาท

() 15,000- 29,999 บาท

() 30,000- 44,999 บาท

() มากกว่า 50,000 บาท

ตอนที่ 2 ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครกรุณาทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นหมายเลข 5, 4, 3, 2, 1 ซึ่งตรงกับต้องการของท่านมากที่สุด

เห็นด้วยมากที่สุด ช่องหมายเลข 5

เห็นด้วยมาก ช่องหมายเลข 4

เห็นด้วยปานกลาง ช่องหมายเลข 3

เห็นด้วยน้อย ช่องหมายเลข 2

เห็นด้วยน้อยที่สุด ช่องหมายเลข 1

เลขที่โครงการวิจัย..... 018.1/59

วันที่รับรอง..... 29 มี.ค. 2559

วันหมดอายุ..... 28 มี.ค. 2560

ตัวอย่าง

ข้อ	ผู้นำกิจกรรมลีลาศ	ความต้องการ				
		5	4	3	2	1
0	ศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม และต้องการให้ผู้นำกิจกรรมลีลาศ ศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอในระดับมากที่สุด

ด้านความรู้

ข้อ	ผู้นำกิจกรรมลีลาศ	ระดับความต้องการ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	จบการศึกษาปริญญาตรี สาขานันทนาการ					
2	มีความรู้และความเข้าใจในหลักการ จัดการนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ (กระบวนการและวิธีการต่างๆ ที่ช่วยฟื้นฟู สภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงได้)					
3	มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ (การเลือกกิจกรรมที่เป็นสิ่งที่ทำให้สุขภาพ ของผู้สูงอายุดีขึ้นทั้งทางร่างกายและจิตใจ)					
4	มีความรู้จากการจัดการนันทนาการ ประยุกต์ใช้ในการสอนลีลาศสำหรับ ผู้สูงอายุได้ (การปรับความยากง่ายของทักษะการ เต้นลีลาศให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ)					
5	มีความรู้เรื่องทักษะลีลาศสำหรับผู้สูง ตลอดจนเทคนิคต่างๆของกีฬาลีลาศเป็น อย่างดี					
6	มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และทักษะลีลาศให้แก่ผู้สูงอายุ					

เลขที่โครงการวิจัย..... 018-1/59
วันที่รับรอง..... 29 มี.ค. 2559
วันหมดอายุ..... 28 มี.ค. 2560

ด้านความเป็นผู้นำ

ข้อ	ผู้นำกิจกรรมลีลาศ	ความต้องการ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	สามารถสร้างแรงจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม					
2	สามารถปรับตัวในการบริหารจัดการและการสอนได้					
3	เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการสอน การจัดการ และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีอารมณ์ขัน					
4	สามารถวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาในการจัดการ และการสอนได้เพื่อให้เกิดประสิทธิผล					
5	สร้างบรรยากาศในการสอนให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ได้แสดงออก และมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
6	สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี					

เลขที่โครงการวิจัย..... 018.1/59
วันที่รับรอง..... 29 มี.ค. 2559
วันหมดอายุ..... 28 มี.ค. 2560

ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ข้อ	ผู้นำกิจกรรมลีลาศ	ความต้องการ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	เป็นผู้มีการแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย วางตัวน่าศรัทธาเลื่อมใส					
2	เป็นผู้วางตัวด้วยความสุ่ม รอบคอบ					
3	เป็นผู้มีวาจาสุภาพ ไม่ทะเลาะและหยาบคาย					
4	เป็นผู้กล้าแสดงออก					
5	เป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น					
6	เป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ					
7	รู้จักพูด จักยกย่อง ชมเชยผู้อื่น เมื่อเขาทำ ถูกต้อง					

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	ผู้นำกิจกรรมลีลาศ	ความต้องการ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	เป็นผู้เคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น					
2	เป็นผู้มีความรับผิดชอบเข้าสอนตรง เวลาและเต็มเวลา					
3	เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต					
4	เป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข					
5	เป็นผู้อุทิศเวลาและเสียสละต่อส่วนรวม					
6	เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์					

เลขที่โครงการวิจัย..... 018.1/59

วันที่รับรอง..... 29 มี.ค. 2559

วันจบโครงการ..... 28 มี.ค. 2560

ด้านการจัดการ

ข้อ	ผู้นำกิจกรรมลีลาศ	ความต้องการ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	เป็นผู้ที่สามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2	มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย พัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน					
3	มีการบริหารจัดการขนาดพื้นที่ห้อง ลีลาศเพียงพอกับจำนวนสมาชิก					
4	มีการดูแลรักษาความสะอาดของห้อง ลีลาศ					
5	มีการเตรียมเนื้อหาตลอดจนถึงที่จะเป็น ประโยชน์แก่ผู้เรียนล่วงหน้า					
6	มีความเหมาะสมในการบริหารช่วงเวลา ในการฝึกกิจกรรมลีลาศ					
7	มีการติดตามผลและประเมินผลการ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					

ตอนที่3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เลขที่โครงการวิจัย..... 018.1/59
 วันที่รับรอง..... 28 มี.ค. 2559
 รับมอบหมาย..... 28 มี.ค. 2559

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง
 ที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ข
เอกสารจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชูคดี 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

254 อาคารจามจรี 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์/โทรสาร: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 054/2559

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 018.1/59 : ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
 ผู้วิจัยหลัก : นายกรภพ โทธิมุ
 หน่วยงาน : คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชูคดี 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
 (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม.....
 (รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักตนประดิษฐ์)

ประธาน

ลงนาม.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 29 มีนาคม 2559

วันหมดอายุ : 28 มีนาคม 2560

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย..... 018.1/59
 วันที่รับรอง..... 29 มี.ค. 2559
 วันหมดอายุ..... 28 มี.ค. 2560

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน หรือส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงหรือแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
 ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ) NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS

ชื่อผู้วิจัยหลัก นายกรภพ โพธิ์มู
 ตำแหน่ง นิติระดับมหาบัณฑิต
 สถานที่ติดต่อผู้วิจัย 66/53 หมู่ที่ 4 ต.คลองข่อย อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
 โทรศัพท์มือถือ 095-713-5366 E-mail : koraphob.p@gmail.com

เรียน ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทุกท่าน

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัยเรื่อง “ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนได้ตลอดเวลา

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

2.1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาว่าต้องการผู้นำกิจกรรมนันทนาการลีลาที่มีคุณลักษณะแบบใด ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ลักษณะนิสัย ฯลฯ

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของผู้เข้าร่วม เช่น เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อการเลี้ยงชีพ จะมีผลต่อความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาแตกต่างกันหรือไม่

3. รายละเอียดของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย มีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาในสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการลีลาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน มีเกณฑ์การคัดเข้าและคัดออกดังนี้

เกณฑ์การคัดเข้า

1. ประชาชนชาวไทย เพศชายและเพศหญิง
2. มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
3. ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาในสถานที่แต่ละประเภท ได้แก่ ชมรมลีลา โรงมหรสพที่จัดนันทนาการลีลา ร้านอาหารที่จัดนันทนาการลีลา โรงเรียนสอนลีลา และศูนย์เยาวชน กทม. ที่จัดนันทนาการลีลา ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมลีลาเป็นประจำไม่ต่ำกว่า 3 วัน/สัปดาห์ โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลามาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

เกณฑ์การคัดออก

1. ผู้ที่ไม่มีความสมัครใจและไม่ยินดีให้ความเข้าร่วมในการวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย 018.1/59

วันที่รับรอง 29 มี.ค. 2559

วันหมดอายุ 28 มี.ค. 2560

AF 04-07

4. กระบวนการวิจัยที่กระทำต่อกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมลีลาศในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10-15 นาที ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งอธิบายวิธีการตอบรวมถึงอธิบายศัพท์ต่างๆ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้วิจัย จำนวน 3 ข้อ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการผู้ดำเนินงานนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 32 ข้อ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

รวมทั้งสิ้น 36 ข้อ ผู้วิจัยจะขอเก็บคืนแบบสอบถามภายในวันที่ท่านได้รับแจกแบบสอบถามนี้และภายหลังตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับปากกา 1 ด้าม เป็นของที่ระลึก และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยจะทำการทำลายและลบทิ้งเมื่อเสร็จสิ้นงานวิจัย

5. ผู้วิจัยจะเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทราบถึงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย รวมทั้งเหตุผลที่เชิญเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ด้วยตนเองก่อนที่จะทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน เพื่อสอบถามความสมัครใจของผู้เข้าร่วม หากท่านไม่สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้ และมีปัญหาทางด้านสายตา ผู้วิจัยจะพิจารณาช่วยเหลือการอ่านให้ผู้สูงอายุฟังหากยินยอม

6. ในการเข้าร่วมวิจัยนี้ไม่มีอันตรายร้ายแรงหรือความเสี่ยงต่อท่าน และไม่มี การสอบถามหรือให้ระบุชื่อ-นามสกุลหรือข้อมูลใด ๆ ที่อาจสืบค้นกลับไปถึงตัวท่านได้ แต่อาจเป็นการรบกวนเวลาส่วนตัวของท่านในการตอบแบบสอบถาม

7. ประโยชน์ในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการผู้ดำเนินงานนันทนาการของผู้สูงอายุ และนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนา ปรับปรุงมาตรฐานการสอนลีลาศของผู้ดำเนินงานนันทนาการลีลาศแก่ผู้สูงอายุ ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการลีลาศของผู้สูงอายุสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้มากขึ้น

8. การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านเป็นโดยสมัครใจ และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผลและไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ และไม่มีผลกระทบต่อผู้เข้าร่วม

9. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

10. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่านจะเก็บเป็นความลับ หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม ข้อมูลที่สามารถระบุถึงตัวท่านได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

11. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 254 อาคารจามจุรี ชั้น 1 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์/โทรสาร 0-22183202 Email: eccu@chula.ac.th

เลขที่โครงการวิจัย..... 018.1/59
วันที่รับรอง..... 29. มี.ค. 2559
วันหมดอายุ..... 28. มี.ค. 2560

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๐๖๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๑๘ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ พบลาก)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายกรภ พงษ์ภูมิ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” (NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณีนี้ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๐๒๔

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา (ดร.ปัญญา หาญลำยวง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายกรภ โพธิมุ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” (NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกาครั้งนี้ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๒๐๐๖๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการและบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (อาจารย์ ดร.วันรัฐพงศ์ บุญจงพงศ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายกรภพ โพธิ์มุ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” (NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณีนี้ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่งและขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐ์ชัย อินทราภรณ์)

คณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา โทร. ๘๑๐๒๔

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๐๓๕

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายกรภ โพธิ์มุ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการผู้นำนันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” (NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณณ์)
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา โทร. ๘๑๐๒๔
ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๐๓๕ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายกรภพ โพธิ์มุ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการผู้นำ นันทนาการลีลาของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” (NEEDS OF RECREATIONAL DANCE LEADER FOR AGING PEOPLE IN BANGKOK METROPOLIS) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ)
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล นายกรภพ โพธิมุ

MR.KORAPHOB POTIMU

วัน เดือน ปีเกิด 18 กันยายน 2532

สถานที่เกิด จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการศึกษา

- กำลังศึกษาในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชา การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2555

ประวัติการทำงาน

- ดำรงตำแหน่งพนักงานประชาสัมพันธ์ 3
กองประชาสัมพันธ์ในประเทศ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย